

Déjvonška beséjda

Godina 2, broj 5 -ožujak 2012.

Glasilo Grada Delnica

Dragi sugrađani,

U ovom broju gradskog Glasila Grada Delnice predstaviti ćemo neka događanja koja su obilježila proteklu godinu kao i projekte koji će u 2012. godini donijeti nova zaposlenja, infrastrukturu i ponudu koja će se koristiti u svrhu življenja i privređivanja, a s ciljem povećanja standarda svih Gorana.

Na žalost, sve lokalne samouprave su u teškoj i nezavidnoj situaciji - dok nam država svojim odredbama smanjuje prihode, istovremeno su pred nas postavljeni zahtjevi i projekti za koje nužno moramo izdvajati velika sredstva. Zbog toga sve je teže raditi u lokalnim samoupravama, pogotovo našim goranskim. Ne vjerujem da se stanje može suštinski poboljšati bez zakonskih odredbi koje će poštovati osobitosti ovog kraja te kroz različite oblike subvencija pomagati preživljavanju ovog kraja. Smatram da više uopće nisu bitne političke opcije, već jedino razina svijesti onih koji su na vlasti i koji će jednostavno morati shvatiti da će ovaj kraj nestati ukoliko mu se ne pomogne kao zasebnom području.

Bez obzira na nepovoljne okolnosti za gospodarske aktivnosti, Grad Delnice u skladu s mogućnostima odrađuje projekte planirane proračunom koji su preduvjet tih aktivnosti. Već je najavljeno nekoliko projekata za koje smo mi kao Grad Delnice učinili sve što je u okviru naših nadležnosti i obveza te sad konačni korak trebaju učiniti investitori. Takvi su projekti Super Konzum i novi trgovački centar nasuprot Hrvatske pošte kao i nova autobusna stanica s novim sadržajima. U realizaciju poslova izgradnje krenuti će i investitori kogeneracijskog postrojenja u poslovnoj zoni K1, a započeti će i radovi na izgradnji Doma za psihički bolesne osobe Delnice koji će biti smješten u Ulici Kuti.

Prema izvještaju HZZ za 2010. i 2011. godinu, vidljivo je da Grad Delnice na dan 31.12.2010. broji 503 nezaposlene osobe, dok su 31.12.2011. u Delnicama evidentirane 404 nezaposlene osobe. U postotku to je pad od lijepih 19,7 %. U Delnicama su se dogodila zaposlenja putem sklapanja ugovora za obavljanje poslova javnih radova, osobnih asistenata, volontera, programa Pomoć u kući starijim osobama, a tu su i višemjesečna doškoloovanja te određena sezonska fluktuacija radne snage što je sve skupa pridonijelo smanjenju nezaposlenosti od 99 osoba prijavljenih na Zavodu. Tome u prilog ide i novootvorena pilana u Malom Selu kao i objekt za drvenu preradu u Lučicama. Pozitivni su trendovi u svim goranskim gradovima i općinama što daje nadu u ovoj teškoj i nadasve neizvjesnoj budućnosti, a tome ide u prilog i podatak da će projekti u realizaciji zaposliti dodatnih šezdesetak ljudi.

Svim žiteljima Grada Delnice želim svako dobro sa željom da zadržite zadovoljstvo života u ovim skromnim i teškim vremenima za egzistenciju i dostojan život.

Vaš gradonačelnik
Marijan Pleše

KRONIKA

2011. god.

Čak sedam stupnjeva ispod nule i neugodni sjeverni vjetar nisu omeli 136 sanjaka da nastupe na jubilarnom petom izdanju otvorenog prvenstva Grada Delnica u sanjkanju. U dvije utrke imali smo 272 startova, nekoliko prevrtanja bez tjelesnih povreda i jedne slomljene sanjke. Da cijela priča oko delničkog sanjkanja poprima nove konture, pokazao je dolazak članova Hrvatskog sanjakaškog saveza koji su pohvalili stazu i konstatirali da uz male preinake ista bi zadovoljila natjecanja za novu disciplinu sanjakaškog športa „slobodno sanjkanje“.

U organizaciji skijaškog kluba „Goranin“ iz Delnica na gradskom stadionu u Delnicama je održano prvenstvo Hrvatske u štafeti (slobodni stil) u skijaškom trčanju. Na natjecanju je nastupilo 130 natjecatelja koji su se natjecali po neobično toplom vremenu za taj dio godine. Najljepši dio ove delničke zimske priče je nastup velikog broja početnika kako u muškoj, tako i u ženskoj konkurenciji.

Drugo po redu sanjkanje pod bakljama privuklo je izuzetno velik broj natjecatelja i gledatelja. Procjena je da se na sanjkalistu okupilo oko 500-tinjak sudionika, a nakon maškarane povorke na sanjkanje su pristigle i maske, a cijela priča noćnog sanjkanja zaokružena je velikim vatrometom. U izuzetno dobroj organizaciji Udruge "Zdolanjski kraj - Potok" i OK "Ris" Delnice, pokazalo se da je sanjkanje top manifestacija na području grada

Delnica.

U organizaciji Mesopusnog društva "Pauše" maskiranom povorkom ulicama našeg grada otpočela je još jedna vladavina maškara. U povorci je učestvovalo 8 društva iz

Gorskog kotara i Primorja s ukupno dvjestotinjak maski. Vesela povorka zaustavila se na gradskom trgu gdje je obješen Pauše, ovogodišnji krivac, te završila u Radničkom domu.

Nekoliko dana nakon Valentinova, Grad Delnice organizirao je koncert kojim je počastio sve zaljubljenice i sve one koji uz ljubav uživaju u dobroj glazbi i plesu. Domaćini koncerta KUD Delnice predstavio se sa svojim mješovitim pjevačkim zborom, tamburašima, grupom DIM, nezaustavljivim, sada već nažalost pokojnim Bojsom, te malim i velikim folklorom. O ljubavi je zapjevao i KGU "Delnice", no ipak, vrhunac večeri priredili su

gosti KUD-a Makedonsko kulturno umjetničko društvo "Ilinden" iz Rijeke, Kulturno umjetničko društvo "Družina" iz Paga, te naši susjedi KUD "Frankopan" iz Severina na Kupi.

Delničko klizalište posjetile su maškarice i zašarenile ga klaunskim crvenim nosevima, vještijim metlama, kaubojskim šeširima, vilenjačkim plaštovima. Nisu se pojavile slučajno, već na poziv organizatora GSC »Runolist« koji je drugu godinu zaredom priredio ledeno veselje na, kako su ga nazvali, najvećem karnevalskom događaju u Gorskom kotaru – »Maškarama na ledu«.

Sjajne rezultate donose iz Krapine sa Skupštine Hrvatskog oldtimer saveza članovi Oldtimer kluba "Delnice 1995" na proglašenju rezultata za natjecateljsku sezonu 2010. Naime oni iz Zagorja u Gorski kotar donose dva prva mjesta i jedno drugo mjesto u natjecateljskim susretima prošlo-godišnje oldtimer sezone za motocikle.

Da nema fešte do one rođendanske, pokazali su klinci i klinece, ali i njihove tete odgojiteljice, kao i kuharice i ostalo osoblje u Dječjem vrtiću »Hlojkica« gdje je svečano, ludo i nezaboravno proslavljen 12. rođendan ove ustanove.

Budući se pred 12 godina vrtić osamostalio i dobio ime »Hlojkica«, red je bio proslaviti taj datum. Fešta je počela već pri dolasku u vrtić, a glavne su bile tete koje su »složile« urnebesnu priču »Crvenkapica, zeko i izgubljeno maće«, potom se plesalo i pjevalo, a vrhunac je bio, naravno, podjela slasne rođendanske torte koja je oduševila baš sve.

Međunarodni praznik Dana žena na delničkom je području obilježen s dva zanimljiva pjesnička druženja. U Hotelu »Risnjak« delnička Etno udruga »Prepelin'c« priredila je pjesničku večer, a u Kavani »Centar« Udruga »Goranski koraci« organizirala je tradicionalnu, već četvrtu po redu književnu večer povodom Dana žena.

U vrlo dobro ispunjenom Radničkom domu Delnice Udruga »Goranski koraci« priredila je predstavljanje dijalektalno-ekološke sliko-

vnice »Leptirov let« autorice Slavice Grgurić Pajnić. Objavljena u vlastitoj nakladi ova je slikovnica još jedan doprinos u nastojanjima očuvanja goranske prirode i jezičnog dijalektalnog blaga.

Već tradicionalno, Grad Delnice poklanja svojim građanima koncert povodom najvećeg kršćanskog blagdana Uskrsa. Pomalo tužan ovaj koncert bio je posvećen prerano preminulom Branku Mihajloviću Boysi koji je svojim radom i djelovanjem ostavio neizbrisiv pečat na sceni ovog grada. Uz KUD Delnice čiji je Boysa bio i počasni predsjednik, na koncertu su se predstavila djeca dječjeg vrtića »Hlojkica« i to skupine »Pahuljice« i »Maze«,

djeca Osnovne škole »Ivan Goran Kovačić« iz Delnice, Mirna i Žan, izvanredna grupa »DIM« i Vokalni ansambl KGU-a Delnice.

Matteo Komadina i Filip Kovačić, članovi Boksackog kluba »Delnice«, s juniorskog

prvenstva Hrvatske u Varaždinu donijeli su dvije brončane medalje. Komadini je to uspjelo u lakoj kategoriji do 60 kg, a Kovačiću u velter kategoriji do 69 kg. Novi uspjeh delničkih boksača nastavak je uspješnog nastupa na kadetskom prvenstvu na kojem su Krešimir Šporčić i Vedran Šnajder također osvojili odličja.

U organizaciji Etno-udruga »Prepelin'c« Delnice i TZ Grada Delnice održana je 2. smotra

goranskih tradicijskih uskršnjih nadjeva »Goranska jela - Vezamska nadela« uz koncert Alena Polića i ukrajinskog ansambla »Kalina«.

Na 19. međunarodnoj goranskoj Marohlinijadi sudjelovala je 31 ekipa s ukupno 166 natjecatelja i 8 udruga gljivara iz Hrvatske. Ukupno je ubrano 4921 g marohlina. Prva tri mjesta osvojile su ekipe Gljivarskoga društva »Marohlin« – Delnice, i to prva sa ukupno ubranih 1141 g marohlina, druga sa ubranih 673 g marohlina, a treća i najveći (najteži) marohlin sa ubranih 641 g marohlina, najveći marohlin 210 g.

Dana 5. svibnja 2011. u Delnicama su predstavljene dvije postavljene table »Grad Delnice – prijatelj djece«, a veselu fotografiju su uljepšala djeca DV Hlojkica iz Delnica.

Dupkom puna dvorana delničkog Doma

sportova ovacijama je ispratila Tomislava Bralića i klapu Intrade koji su im darovali pregršt prekrasnih dalmatinskih pjesama, a iste takve aplauze zaslužila je i publika, ponajprije stoga što je odlično odgovorila na poziv za ovaj humanitarni koncert. Naime, prodano je oko 1. 300 karata, a podijeljeno 300 pa je Dom sportova bio prepun na tribinama i na parketu. Prihod s ove klapske večeri bio je namijenjen kupnji medicinskog aparata koji se koristi u liječenju teške i rijetke bolesti cistične fibroze od koje boluje desetogodišnja delnička djevojčica Dijana Pašić zbog koje su djelatnici delničke ispostave Hitne medicinske pomoći i krenuli u organiziranje ovog koncerta.

Kroz unaprijed najavljenju manifestaciju povodom »Dana smijeha« udruga Goranski koraci u subotu 14. svibnja u prostorijama Radničkog doma Delnice organizirala je veoma uspješnu i hvalje vrijednu večer u punoj dvorani. Uz pozdravne riječi dviju TZ Delnica i Brod Moravica članovi Udruga premijerno su izveli tom prigodom humoresku autorice Slavice Grgurić Pajnić »Saka vanjska bolj je fanjska« koja se bavi odnosima unutar jedne goranske obitelji.

»Jedva čekam da krenemo!«, s vidnim nam je nestrpljenjem rekao Josip Mihelčić, predsjednik Udruga »Zdolanjski kraj – Potok« i glavni inicijator pješačenja od Delnica do Gornje Jelenske, 214 km duge ture kojom će osmero Delničana obilježiti 301. godišnjicu odlaska znatnog broja delničkih obitelji prema Moslavini, ali istodobno i »vratiti dug« skupini Gornjojelenčana koji su prošle godine istu ovu razdaljinu prešli kako bi simbolički obilježili tri stoljeća od odlaska svojih predaka iz Gorskog kotara u Moslavinu, točnije mjestašce Gornja Jelenska smješteno nedaleko od Popovače.

U nedjelju 12. lipnja u organizaciji Šahovskog kluba Delnice odigrano je Otvoreno prvenstvo Delnica u brzopoteznom šahu u spomen na jednog od najboljih delničkih i goranskih šahista Ivana Majnarića-Kikića. Na 3. memorijalnom turniru sudjelovalo je 34 igrača iz 11 klubova. Igrao se švicarski sustav u 9 kola uz tempo igre 10 minuta po igraču.

U okviru obilježavanja 40 godina djelovanja stanice HGSS Delnice 18. lipnja na prostoru otvorenog košarkaškog igrališta, iznad kojeg se nalazi manja stijenja,

organizirana je pokazna vježba i prezentacija opreme i tehnika spašavanja GSS-a. U jednom dijelu vježbe unesrećena osoba je imobilizirana vakum-madracem i spuštена Tirolskom prečnicom, dok je na drugom dijelu stijene unesrećena osoba zbrinuta blu-splint udlagama i spuštена u Gramingeru. Ujedno je građanstvu prikazana kompletna oprema za spašavanje kojom raspolaže stanica.

Prezentirano je zapovjedno mjesto za eventualne krizne situacije (elementarne nepogode) i veće potražne akcije s komuni-

uloga i mogućnosti HGSS-a u sustavu zaštite i spašavanja.

U predvečernjim satima Tijelova u našem su Gradu započele i tradicionalne svečanosti Ivanja pa je tako Etno udruga »Prepelin'c« treću godinu za redom organizirala »Ivanjske krijesnice«, narodni običaj tijekom kojeg mjestom prolaze neudane djevojke noseći na glavi vijenac od cvijeća koji potom bacaju na krov jedne kuće. Druženje uz Ivanjske krijesnice Delničani su potom nastavili na Petehovcu gdje je u večernjim satima zapaljen veliki Ivanjski krijes.

Prekrasno vrijeme pratilo je stotinjak sudionika tradicionalnog, već sedamnaestog Goranskog oldtimer relija kojim svake godine Oldtimer klub »Delnice 1995« daje svoj doprinos obilježavanju Dana Grada Delnica. Delnički oldtimeri svake godine osmisle neku zanimljivu turu koja sudionicima pruža mogućnost upoznavanja s područjem Primorsko-goranske i susjednih županija, a ovog je puta reli bio ponajprije vezan uz vožnju područjem Čabra zbog čega se i vozio pod imenom »Petar Klepac« kako bi se i na taj način podsjetilo na tog znamenitog hrvatsko-slovenskog junaka iz doba srednjeg vijeka.

Park kralja Tomislava bio je posljednje nedjelje u lipnju Delničanima centar svijeta. Naime, od prijedpodnevnih nedjeljnih sati pa sve do rane večeri na tom su se prostoru održavala raznovrsna zbivanja koja su privukla pažnju brojnih posjetitelja, kako domaćih ljudi,

TZG Delnice i Savjet mladih Grada Delnica. Zahvaljujući njima prekrasan prostor parka na nekoliko je sati oživio dahom i duhom nekadašnjeg građanskog ozračja – prekrasne dame u krinolinama, kočija koja je znatiželjнике vozila po parku i gradskim ulicama, »schnellfotografkinja« koja je na licu mjesta izrađivala portrete, »strogi« čuvar parka te brojni štandovi na kojima su se mogli okusiti i kupiti autohtoni domaći proizvodi, od suvenira do meda, likera, sira i kolača, stvorili su ugodnu atmosferu u kojoj se zaista nije bilo teško vratiti u (bolju?) prošlost.

Uspješna kostimirana Povijesna šetnja parkom u svom je drugom dijelu bila u znaku glazbe. Naime, obilježavajuću puno stoljeće sviranja Limena glazba Delnice ugostila je Brass orcestar »Star of the North« iz Minnesote, a uvod u nastup američkih

glazbenika bio je mimohod domaće Limene glazbe te pažnje vrijedne izvedbe Vokalne skupine DIM, Kulturno glazbene udruge Delnice te solistice Mirne Janeš.

Gradonačelnik Delnica Marijan Pleše i njegova zamjenica Maja Kezele primili su predstavnike Karate kluba »Delnice«, čiji su članovi u tijeku ove godine osvojili pažnje vrijednih 66 odličja (Antonela Gašparac 13, Domagoj Grgurić 12, Dino Vukić 6...) od kojih je najvredniji naslov prvaka Hrvatske kojeg je u kategoriji mlađih kadeta na natjecanju u Rovinju zaslužio Lokvarac Domagoj Grgurić. Čelnici Grada, uz čestitke Domagoju, obećali su pomoć njemu i klubu koji je u deset godina postojanja ostvario niz uspješnih rezultata.

Ako su organizatori 1. festivala Pokuplja prije samog festivala najavljivali da je vrijeme da rijeka Kupa bude dostojno opjevana, sada više nema razloga za žaljenje – u jednoj večeri Kupa je dobila 21 pjesmu.

kacijskim centrom (uključuje mobilni repertor) i računalima i printerom za digitalnu kartografiju i pripremu i obradu podataka za ručne GPS uređaje, a sva je ta oprema podržana potpuno neovisnim napajanjem (baterije i agregat). Na ovaj način je građanstvu i političkim subjektima još bolje objašnjena

tako i gostiju. Već od prijedpodnevnih sati uživati se moglo u lijepoj izložbi delničke Udruge prijatelja malih životinja Pajdaš – razne vrste malih životinja privlačile su mnoge, pogotovo djecu i bile idealan uvod u poslijepodnevna zbivanja koja su počela u 15 sati priredbom »Povijesna šetnja parkom« koju su organizirali

U karlovačkom Šancu okupio se 21 izvođač iz cijele središnje Hrvatske. Kao i na većini festivala, dodijeljene su dvije prve nagrade – po glasovima publike i po prosudbi stručnog povjerenstva, a moglo bi se reći kako je ukupni pobjednik festivala ipak vrlo kvalitetna i vrlo simpatična delnička Vokalna grupa DiM, kojoj je za pjesmu "Moja Kupa" publika dodijelila prvo, a stručno povjerenstvo drugo mjesto.

Kao što je predhodne godine kišovito vrijeme »ubilo« priredbu »Polane na tragu

goranske starine«, tako je prekrasni ljetni dan najza-služniji za sasvim dobar odaziv na već 13. izdanje priredbe kojom delnička Turistička zajednica nastoji gostima približiti nekadašnji način života Gorana. Tako se moglo vidjeti kako se to »žaga« amerikankom, na koji način treba »sverdlati«, kako se klepa kosa i kosi sijeno, kako se radi maslac u »žvajkaru«... sve to bilo je ukrašeno pjesmom i plesom uglavnom »po goransku«, prodajom brojnih autohtonih goranskih proizvoda te dobrim icem i pićem. Raznovrsnosti sadržaja pripomogao je i

prigodni program u kojemu su sudjelovali brojni izvođači.

Prvi panoramski teleskop u Gorskom kotaru postavljen na vidikovcu pokraj Planinskog centra Petehovac, pruža mogućnost promatranja Delnica i okolice, ali i masiva Risnjaka. Riječ je o snažnom EF 2080 teleskopu objektiva 80 mm koji ima snagu povećanja od 20 puta. Gostima omogućava dvominutno razgledavanje panorame po cijeni od 5 kuna, a moguće je koristiti i eure.

Utrkom na srednje staze na lokaciji Vršičak kraj Crnog Luga u srpnju je počeo 15. po redu Croatia Open, međunarodno natjecanje u orijentacijskom trčanju koje je okupilo više od 600 natjecatelja iz 29 država svijeta. U četvrtak u 16 sati orijentacisti su održali sprint utrku na Krku, u petak je bila utrka na srednje staze u Sungerskom lugu, a dva završna dana domaćin su bile Delnice gdje je u subotu u 16 sati bila utrka na duge, a u nedjelju u 10 sati na kraće-duge staze.

Pobjednica drugog izbora za miss Kupske doline je Slovenka Saša Cerar, prva pratilja je njena sunarodnjakinja Sandra Pust, a druga pratilja Lucija Skender iz Kuželja, zaključio je stručni žiri uputivši čestitke i ostalim sudionicama drugog izbora za miss Kupske doline – Brodmoravičankama Ines Mrvoš, Martini Martić i Maji Žagar, Delničanki Sanji Topić te Slovenki Urši Bence.

A, na državnom prvenstvu Hrvatske u plivanju perajama i brzinskom ronjenju osvojenih sedam zlatnih, dvije srebrne te tri brončane medalje mlada Delničanka Petra Rački proglašena je najuspješnijom juniorkom Hrvatske u plivanju perajama za 2011. godinu! Sjajan uspjeh mlade Delničanke, koja nastupa za Plivačko društvo »Mladost« iz Medulina, tim je značajniji ako se zna da je izborni u konkurenciji stotinjak plivača iz 12 klubova.

U svega nekoliko godina rada Boksački klub »Delnice« uspio je, usprkos nepostojanju bilo kakve tradicije, zabilježiti Delnice na boksačku kartu Hrvatske stvorivši za jedan tako mali klub zavidno uvažavanje i ugled koji je dodatno učvršćen ovih dana nakon što su delnički mladi boksači na seniorskom prvenstvu Hrvatske osvojili dva odličja. Matteo Komadina srebro u perolskoj (56 kg) kategoriji te Domagoj Čurić broncu u poluvelter (64 kg) kategoriji. Seniorske kolajne tim su vrednije ako se zna da su ih osvojili mladići koji su uzrastom još juniori, obojica srednjoškolci. Štoviše, njihov je uspjeh samo nastavak ovogodišnjeg niza uspješnih nastupa na državnim prvenstvima. Naime, isti broj odličja osvojen je ove godine već na kadetskom (Vedran Šnajder i Krešimir Šporčić) i juniorskom (Matteo Komadina i Filip Kovačić) prvenstvu Hrvatske pa je očigledno da BK »Delnice«, iako jedan od najmanjih hrvatskih boksačkih klubova, ima kvalitetne natjecatelje u svim uzrastima. To je svakako zasluga truda i rada svih spomenutih, kao i ostalih boksača, ali i trenera te predsjednika kluba Kristijana Hodaka koji je pravi tvorac ovog goranskog boksačkog booma.

Svotu od 5.000 kuna predstavnicima delničkog Moto kluba »Mountain Riders« predali su Udruzi »Leptir« iz Delnica koja brine o djeci sa posebnim potrebama. Riječ je o svoti prikupljenoj od prodaje ulaznica za dvije biker rock večeri koje su u okviru 8. Humanitarnog moto sureta delnički Ridersi organizirali u Ledenoj dvorani Parka kralja Tomislava. Donacija tih 5.000 kuna kulminacija je dobro organiziranog biker druženja koje je u Delnice privuklo članove 70 moto klubova iz Hrvatske, Slovenije, BiH, Slovačke i Njemačke. U posebno ograđenom mjestu u parku za kampiranje smjestilo se 60-ak šatora, a na susretu je, ističe Danijel Kezele, predsjednik MK »Mountain Riders«, sudjelovalo oko 400 motora te 1200 posjetitelja.

Otkoračan je i drugi korak XVII. stoljećem u gospoštiji Petra Zrinskog u Brodu na Kupi: grofici Katarini i grofu Petru, nakon obreda Službe riječi u crkvi Sv. Magdalene, brodkupski osnovci i slovensko Kulturno – športno društvo Predgrad priredili su plesni doček. Pod budnim okom gradske straže, gospoda su imala priliku posjetiti Brojski sajam i brodmoravičke Pokućarce.

Nakon odlaska Zrinskih na počinak u kaštel, skupina Turaka predvođena konjanicima i bubnjarom, vjerovala je da će osvojiti gradska vrata i zaplijeniti imovinu grofa ali vojnici i gradska straža, još su jednom, obranili svoje gospodare i zajedno sa seljanima protjerali Turke iz kupske doline.

Prvi Memorijalni turnir Branko Mihajlović Bojsa privukao je 9 street ball ekipa iz Delnice, Dražica i Čabra, a čast prvog pobjednika pripala je ekipi »Jelenja« koja je u finalnoj utakmici savladala ekipu »Čudesna šuma« koju su činili organizatori, mladi igrači »Goranina«. Veliki pljesak za treće mjesto zaslužila je ekipa »Bojsa 1« koju su činili veterani »Goranina«, svojedobno suigrači Branka Mihajlovića, koji su nadigrali momčad »Zicer, zicer« sastavljenu od igrača posljednje seniorske momčadi »Goranina«.

Prigodnim riječima delničkog gradonačelnika Marijana Plešea i pre-

dsjednika Etno udruge »Prepelin'c« Davora Grgurića, podacima o arhitekturi neka-dašnjih Delnica koje je nazočnima prenio proučavatelj delničke povijesti Željko Laloš te nastupom folklorne skupine KUD-a »Delnice« u Delnicama je, nakon što je pune četiri godine bila zatvorena radi obnove, za posjetitelje iznova otvorena »Hiša Rački«. Prije samog čina otvaranja uslijedio je i

najsvečaniji trenutak. Naime, brigu o održavanju i predstavljanju ovog dragulja delničke povijesti turistima i ostalim posjetiteljima preuzela je Dušanka Crnković, članica Udruge »Prepelin'c« koja je već pri svom prvom zadatku pokazala umješnost i gostima predstavila sadržaje »Hiše Rački«. Raduje svakako i činjenica da dosadašnji poslovi obnove, koje su zajednički financirali Grad Delnice i Ministarstvo kulture, nisu i kraj aktivnosti oko uređenja ovog pažnje vrijednog objekta. Naime, u planovima Grada Delnica i TZG Delnice je dodatno uređenje cjelokupnog prostora oko kuće Rački, a realizacija će pričekati do nekih manje kriznih vremena od ovih današnjih.

Već po tradiciji prve subote u rujnu Delnice su disale u ritmu vatrogastva, ponajprije zahvaljujući 6. Memorijalu Gorana Gašparca Pupina, prerano preminulog delničkog vatrogasca u sjećanje na koga se u Delnicama održava natjecanje tzv. B vatrogasnih ekipa. Ove godine pozivu se odazvalo 11 muških i dvije ženske ekipe.

Potkivanje konja, izvlačenje trupaca, stare furmanske igre i prava furmanska večera bili su samo dio vrlo uspješnog Furmanskog dana kojeg su na prostoru ispred upravne zgrade NP »Risnjak« u Crnom Lugu zajednički vrlo uspješno organizirali udruge »Lujzijana« i »Furman« te NP »Risnjak«. Brojni gosti Nacionalnog parka tog su poslijepodneva ostali ugodno iznenađeni raznovrsnošću i brojnošću ponuđenih im sadržaja, a budući da su priredbu posjetili i Crnolužani te Gorani iz drugih mjesta očigledno je da je prvo izdanje Furmanskog dana položilo test te da je Crni Lug dobio pažnje vrijedan ljetni sadržaj koji istovremeno nudi i zabavu i sjetno prisjećanje na ne tako davnju prošlost.

Odbojka, košarka, rukomet, graničar, mali nogomet te skok u vis i u dalj bili su

sportovi kojima je stotinjak delničkih sportaša obilježilo Hrvatski olimpijski dan. Priredbu su, četvrti put za redom, organizirali vrijedni članovi Društva za športsku rekreaciju »Parejda«, a njihovom pozivu odazvalo se ovom prigodom osam ekipa – »Kamenita«, »Devedesete«, »Goranin« (skijaši), »Goranin« (plivači), »Goranin« (boks), »Bojsići«, »Zumba team« i »Parejda«. U natjecanju u vis i u dalj najbolji su bili boksači, a ukupni pobjednik u natjecanjima svih ostalih sportova je ekipa »Devedesete«. No, pobjednici su, u osnovi, svi jer su potvrdili i afirmirali duh olimpizma, što je i bio cilj.

Pod nazivom »Zrnca delničke duše« proučavatelj delničke povijesti Željko Laloš objavio je svoju novu knjigu, koja na 164 stranice riječju i slikom obrađuje niz zanimljivih podataka vezanih uz prošlost najvećeg goranskog gradića. Od tragova prvog naseljavanja, pa preko prvog spominjanja naziva Delnice i brojnih drugih tema (graditeljstvo, pilanarstvo, kirijašenje, lanarstvo, ugljenarstvo, legende i običaji, stare pjesme, Lujzinska cesta, zabavni život...), Laloš gradi zanimljivu i nepretencioznu priču nudeći čitatelju razne podatke, a posebna vrijednost knjige su brojne odlične stare fotografije koje, uz sjajan dizajnerski posao Ninoslava Plešea, čine ovu knjigu pažnje vrijednim spomenarom za svakog Delničana i one koji vole Delnice i Gorski kotar.

Izložbom osvojenih medalja, fotografijama s uspješnih nastupa diljem Hrvatske te »postrojavanjem« članova kluba na Trgu 138. brigade HV-a svoju su petogodišnju djelatnost predstavili članovi Plivačkog kluba »Delnice«, jedne od najmlađih delničkih sportskih udruga. Predstavljanje članova jedinog goranskog plivačkog kluba bila je i prigoda za upisivanje novih članova kojima PK »Delnice« nakon pet godina rada nudi i veliku novost – nastup u kategoriji tzv. A klubova, dakle onih ponajboljih hrvatskih plivačkih družina koje treniraju i nastupaju tijekom cijele godine. Do ovog statusa PK »Delnice« došao je zahvaljujući iznimno kvalitetnom radu, kao i razumijevanju Primorsko-goranske županije koja je omogućila stalni rad plivačkog bazena u Domu sportova Delnice.

Prigodnom svečanošću i županijskim turnirom za veterane u Delnicama je otvorena obnovljena i preuređena kuglana na kojoj će ubuduće moći biti igrane utakmice svih saveznih natjecanja. Direktor GSC-a »Runolist« Delnice Damir Majnarić istaknuo je da je rekonstrukcija obuhvatila promjenu podloge, zaletišta i staza, ojačana je elektronika i izvršeni poslovi uređenja unutrašnjosti. Riječ je o zahvatu od 430.000 kuna pri čemu je Grad Delnice dao 330.000 kuna, a Primorsko-goranska županija 100.000 kuna.

odabrala Martina Petranović

Dok je proračun Grada Delnica za 2011. godinu ostvaren u iznosu od 31.546.768,81 Kn, planirana proračunska sredstva za 2012. godinu iznose 39.692.050,00 Kn, a najveći kapitalni projekti Grada koji su uvršteni u Proračun i za koje se očekuju pomoći u financiranju su izgradnja dječjeg vrtića u Delnicama u iznosu od 4 milijuna kuna te izgradnja biološkog pročistača otpadnih voda u iznosu od 7 milijuna kuna.

Iz proračuna Grada Delnica za 2011. godinu

ZGRADNJA (PROŠIRENJE) DJEČJEG VRTIĆA HLOJKICA nametnula se kao potreba već prije više godina, osobito zato što cijela jedna grupa predškolske djece, čiji roditelji rade, ostane svake godine neupisana u vrtić, a nedostatak, koji sve više osjećaju mladi zaposleni roditelji, su i jaslice-skrb za djecu do tri godine starosti. Proširenjem dječjeg vrtića izgradile bi se nove vrtićke prostorije dok bi postojeći dio vrtića bio preuređen u dva odjeljenja jaslaca.

Grad Delnice je 2011. godine kandidirao projekt izgradnje vrtića u programu Europske investicijske banke preko tadašnjeg Ministarstva mora, prometa i infrastrukture te su zadovoljeni svi kriteriji dobivanja sredstava u iznosu od 4 milijuna kuna što mora potvrditi nadležno ministarstvo čiji je ministar Zlatko Komadina.

Zbog ukupne vrijednosti projekta od desetak milijuna kuna, ta će izgradnja svakako ići u fazama i kroz višegodišnje razdoblje, a u međuvremenu se intenzivno razmišlja o alternativnim rješenjima primanja djece u još jednu vrtićku skupinu na jesen.

IZGRADNJA BIOLOŠKOG PROČISTAČA OTPADNIH VODA je projekt kojega Grad Delnice nastoji realizirati u

suradnji s poduzećem Komunalac. Budući je izgrađen velik dio mreže zbrinjavanja otpadnih voda, nužna je izgradnja pročistača za kojega je u potpunosti izrađena sva projektna dokumentacija. Ovaj projekt je već kandidiran za europska sredstva putem IPARD programa, u sklopu kojeg je i mjera za izgradnju i razvoj ruralne infrastrukture. U proračunu Grada Delnica za tu namjenu je predviđeno čak 7 milijuna kuna dok je vrijednost pročistača procijenjena na 12 milijuna kuna pri čemu Grad u dvogodišnjem razdoblju treba osigurati ukupno 5 milijun kuna. Planiranje sredstava u

proračunu preduvjet je prijave na natječaj, a novi natječaj za IPARD očekuje se u proljeće.

U 2011. godini realizirani su ili pak kontinuirano traju mnogi komunalni radovi u Delnicama; za održavanje nerazvrstanih cesta utrošeno je 2,7 milijuna kuna: završena je rekonstrukcija Ulice A. Starčevića i Prolaza braće Šnajder sa izgradnjom kružnog toka i nastavljeni su komunalni radovi u Radićevoj ulici, Kamenitoj te Sajmišnoj; sanirane su makadam ceste, Ulica Risnjak u C.Lugu, cesta za Lovački dom i cesta za Požar.

Radovi na održavanju groblja izvedeni su u iznosu od 263.950 kuna: zamijenjen je pokrov mrtvačnice u Delnicama, završeno je uređenje groblja u Zamostu Brodskom – obnovljena je kapelica, staze, potporni zidovi i javna rasvjeta. Za zimsku službu u prošloj je godini utrošeno 1,2 milijuna kuna te je još dodatnih 60 tisuća kuna utrošeno na čišćenje slivnika i upojnih bunara. S krpanjem rupa nastalih od zimskih uvjeta na cestama, zaista se znatni dio proračunskih sredstava odvaja na održavanje prometnica.

Znatna se sredstva ulažu i u prostorno-plansku i projektnu dokumentaciju te je u 2011. godini 462 tisuće kuna utrošeno za izradu prostornog i detaljnog plana uređenja, plan gospodarenja otpadom, izradu projekta rekonstrukcije Supilove ulice i ostalih cesta u središtu naselja kao i za projektnu dokumentaciju za infrastrukturu u poslovnim zonama.

Obnovljena je i preuređena 4-stazna automatska kuglana u Delnicama. Ta je rekonstrukcija obuhvatila promjenu podloge, zaletišta i staza, elektronike i poslova uređenja unutrašnjosti. Ukupna vrijednost investicije bila je 430 tisuća kuna pri čemu je Grad Delnice dao nešto više od 340.000 kuna, a Primorsko-goranska županija 100 tisuća kuna. Za dokumentaciju uređenja skakaonica utrošeno je 88.398 kuna gradskih novaca dok je za održavanje objekata za šport, rekreaciju i turizam te redovno djelovanje Goranskog sportskog centra utrošeno 1,1 milijun kuna. Za postav Stalnog izložbenog postava lova, ribolova i šumarstva u Kaštelu Zrinskom izdvojeno je 641.654 kuna. Svi ovi projekti sportske i kulturne infrastrukture sufinancirani od strane Primorsko-goranske županije.

Program 'Pomoć u kući starijim osobama' počeo se provoditi u suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti 01. srpnja 2011. te zapošljava sedmero ljudi koji skrbe za više od sto korisnika. Za polugodišnje provođenje tog programa izdvojeno je 212.620 kuna.

U 2012. godini ukupno 6 milijuna kuna planira se uložiti u izgradnju, obnovu i održavanje komunalne infrastrukture, pri čemu su najveći programi održavanje objekata u vlasništvu grada, održavanje infrastrukture, nerazvrstanih cesta uz zimsko čišćenje, održavanje javne rasvjete te oborinske kanalizacije.

Nastavak radova na zgradi gradske uprave uključuje izmjenu fasade u iznosu od 700 tisuća kuna, dok se za popravak drugih objekata planira 200 tisuća kuna. Program izmjene stolarije i fasade na zgradi gradske uprave sufinanciran je od strane Fonda za zaštitu okoliša koji je u sklopu programa energetske učinkovitosti financirao ove projekte u iznosu od 54 % ukupne vrijednosti investicije od 1,5 milijuna kuna.

U programu nerazvrstanih cesta 200 tisuća kuna se planira za sanaciju i asfaltiranje ceste do Turni, 700 tisuća kuna za rekonstrukciju delničkih ulica: Radićeve, Kamenite i Sajmišne te 1 milijun kuna za rekonstrukciju Lujzinske ulice i novog prometnog rješenja ulaza u Supilovu ulicu.

Projekt rekonstrukcije Supilove ulice završen je u 1. fazi, do kina, a druga faza je u izradi ove godine. Kompletna izmjena vodovodnih i kanalizacijskih cijevi te asfaltni tepih sa novim izvedbenim rješenjima za pločnike i parkirališna mjesta u Supilovoj ulici biti će nastavak radova s Lujzinske ceste u narednom razdoblju.

Odlično je iskorišten program sufinanciranja kamata za adaptacijske kredite u središtu Delnica te su i ove godine u proračunu osigurana sredstva za tu namjenu, a područje grada s kojega će ove godine biti moguće prijaviti radove na obnovi fasada, stolarije i krovništva biti će šireg opsega, uključiti će i neke druge ulice u centru naselja Delnice. Javni poziv za prijavu će biti raspisan početkom travnja.

Sufinanciranje Komunalca za izgradnju vodovodne i kanalizacijske mreže predviđeno je u iznosu od 1,3 milijuna kuna. Nastaviti će se izgradnja kanalizacije i oborinske odvodnje u Lovačkoj ulici u Delnicama, izmijeniti će se dotrajale cijevi Lujzinske ulice (vodovod i kanalizacija) u iznosu od 1,1 milijun kuna.

Za službe zaštite odvojiti će se 2,5 milijuna kuna od čega čak 2 milijuna kuna za Javnu vatrogasnu postrojbu Delnice, te 431 tisuća kuna za Dobrovoljna vatrogasna društva te 50 tisuća kuna za Hrvatsku gorsku službu spašavanja.

Prostorno planska i projektna dokumentacija financirati će se u iznosu od 580 tisuća kuna, uglavnom za izmjenu i dopunu Prostornog plana uređenja grada Delnica, za projekt druge faze Supilove ulice i projekte ostalih cesta u rekonstrukciji kao i za idejne projekte rekonstrukcije javnih površina.

Upravljanje imovinom grada predviđeno je iznosom od 6 milijuna kuna gdje čak 4 milijuna pripada predviđenim sredstvima za dječji vrtić. Preostali iznos predviđen je otkupu zemljišta u poslovnim zonama (900.000 Kn), izgradnji ceste u poslovnoj zoni (500.000 Kn), izmjenama svjetiljki javne rasvjete (400.000 Kn), završetku izgradnje mrtvačnice u Kuželju (150.000 Kn) te ugradnji kotlova za grijanje na pelete u upravnoj zgradi Grada i Radničkom domu (30.000 Kn).

Projekti ugradnje peći na biomasu u javnim zgradama kandidirani su i odobreni lani pri Ministarstvu šumarstva i regionalnog razvoja te su ukupno odobrena oba dva prijavljena projekta; Grad je osigurao sredstva za montažu dok su kotlovi i oprema financirani iz projekta.

Izdavanja za zdravstvo i socijalnu skrb u 2012. će iznositi čak 1,4 milijuna kuna. Zbog sveopće situacije teškog života većine građana ta su izdavanja povećana u odnosu na prošlu godinu. Čak 400 tisuća kuna predviđeno je za program 'Pomoć u kući' kojeg sufinancira Ministarstvo socijalne politike i mladih, a koje se provodi na širokom teritoriju velikog broja naselja Grada i zapošljava sedmero ljudi. Ostalih 600 tisuća kuna iz programa Socijalne skrbi predviđeno je za brojne pomoći i subvencije: troškovi stanovanja, potpore starijim i nemoćnim građanima, kupnja blagdanjskih paketa za sve sugrađane stariji od 80 godina, njih tristotinjak, kao i ostale subvencije za novorođenčad, djecu i mlade.

Sredstva namijenjena potpori programa javnih potreba u školstvu, kulturi, tehničkoj kulturi, športu, rekreaciji, turizmu i zaštiti flore i faune smanjena su 20%, sukladno opadanju prihoda Grada u proteklom razdoblju. Iako se sve teže prati redovito financiranje programa javnih potreba, u 2011. je realizirano čak 94 % ukupno predviđenih sredstava za tu namjenu što je pozitivan pokazatelj ukoliko se napravi komparacija s drugim lokalnim samoupravama u regiji.

Ukupno se iz proračuna sufinancira rad 47 udruga: 15 u kulturi i 3 u tehničkoj kulturi, 15 u športu i rekreaciji, 8 društveno-humanitarnih udruga te 6 udruga u turizmu i očuvanju flore i faune.

Održavanje sportske i kulturne infrastrukture planira se u iznosu od 420.000 Kn od čega je 100.000 Kn namijenjeno za režijske troškove Kaštela u Brodu na Kupi; 150.000 Kn je u planu za rekonstrukciju skakaonica u Delnicama, a taj projekt se odvija u suradnji sa Primorsko-goranskom županijom.

SUBVENCIJE U PROGRAMU GOSPODARSTVA I PODUZETNIŠTVA:

- Sufinanciranje programa Centra brdsko planinske poljoprivrede

26.000 Kn

- Sufinanciranje lokalnih i županijskih autobusnih linija 106.000 Kn
- Sufinanciranje sadnica 15.000 Kn
- Sufinanciranje poduzetničkog inkubatora PINS 12.600 Kn
- Subvencije kamata za primljene kredite (adaptacijski, poduzetnički) 56.000 Kn
- Održavanje poljoprivrednog zemljišta 40.000 Kn

Grad Delnice financira ustanove kojih je osnivač ili suosnivač u sljedećim iznosima:

Dječji vrtić HLOJKICA

1.435.906,00 Kn

Radio GORSKI KOTAR

160.000,00 kn

Narodna knjižnica i čitaonica

518.500,00 Kn

Turistička zajednica Grada Delnica

441.000,00 Kn

U proračunu Grada Delnica za stipendije i ostale subvencije učenika i studenata planira se 321 tisuća kuna. Najveći dio te svote, čak 256 tisuća kuna namijenjeno je stipendiranju delničkih srednjoškolaca i studenata pri čemu će učenici primati stipendiju od 300 kuna, a

studenti 500 kuna. Ukupno su osigurana sredstva za 53 stipendije dok je zaprimljen 91 zahtjev za dodjelu stipendija što ukazuje da je odobreno 58% zahtjeva. No, proračunom je predviđeno i 45 tisuća kuna za subvencije troškova prijevoza te 20 tisuća kuna za subvencije smještaja u dom učenika i studenata čime se pomaže znatno većem broju učenika i studenata.

Maja Kezele

Građevina je infrastrukturne namjene, odnosno autobusni kolodvor. Namjena građevine je poslovna (nestambena) građevina sa svim pratećim zatvorenim i otvorenim prostorima, a etažnost objekta je: prizemlje. Građevina autobusnog kolodvora se sastoji od dva prizemna volumena natkrivena zajedničkom nadstrešnicom. U većem volumenu se nalaze prometni ured, prodaja karata, garderoba, čekaonica, caffè bar i sanitarne prostorije, a u građevinu se ulazi kroz zajednički vjetrobran. U manji volumen smještena je prodaja pekarskih proizvoda i

kiosk, a oba prostora imaju direktni pristup iz vanjskog prostora. Bruto visina prizemnih prostorija je 3,50 m, a ukupna visina do gornjeg ruba nadstrešnice je 9,20 m.

Svi prostori u građevini grijati će se na prosječnu temperaturu od +20 °C, preko sustava grijanja i hlađenja putem VRV (Variable Refrigerant Volume) uređaja u izvedbi dizalica topline s ekološki prihvatljivom radnom tvari R-410 A (za prostore komercijalnih sadržaja), energent je električna energija. Svi boravišni prostori u građevini su prirodno ventilirani i

osvijetljeni, dok se pomoćne prostorije koje nemaju otvorive prozore ventiliraju preko ventilacionih kanala.

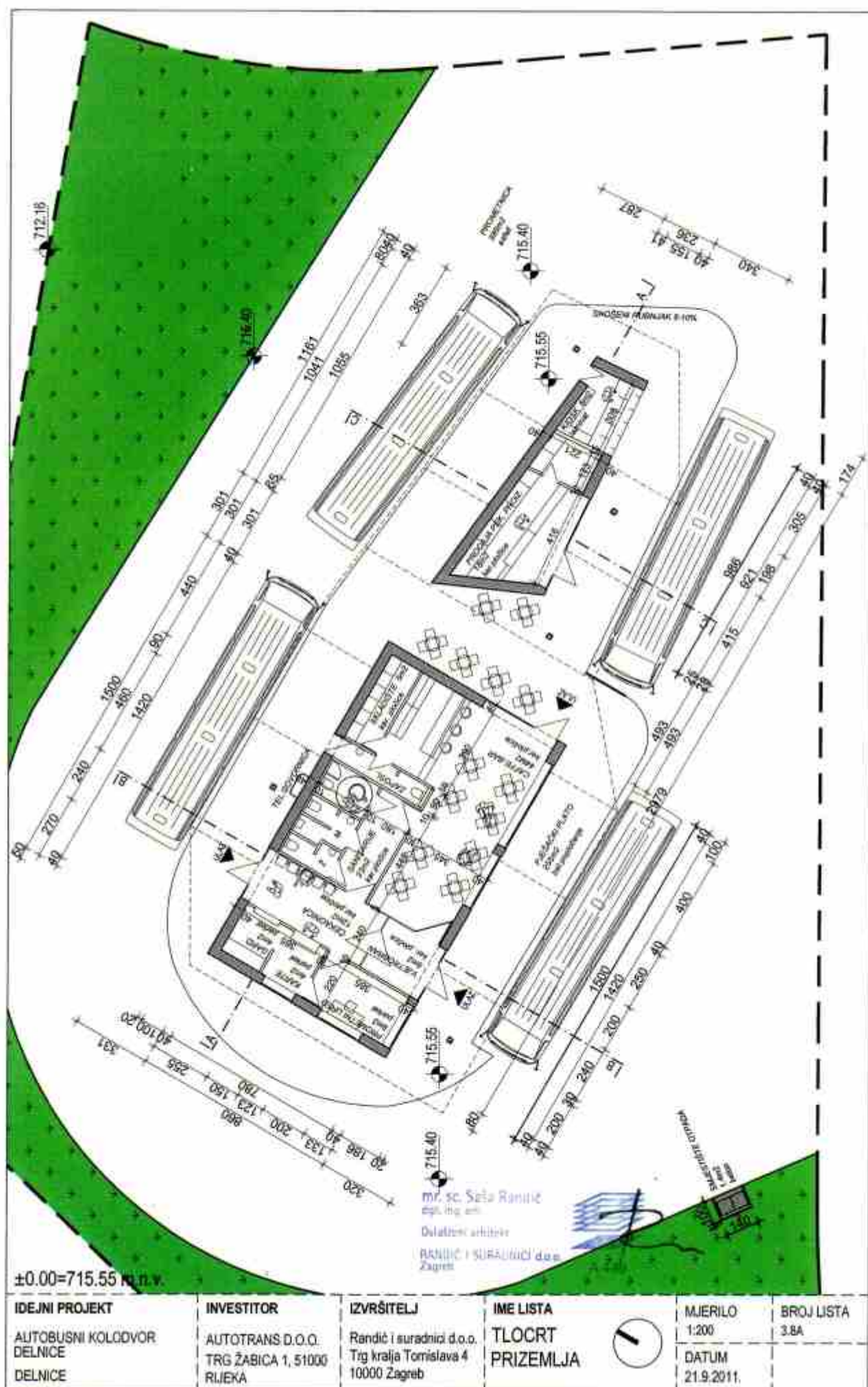
Prostore komercijalnih sadržaja potrebno je ventilirati. Odisna ventilacija sanitarija riješena je putem zasebnoga sustava koji se sastoji od okruglih spiro kanala i odsisnih ventilatora s nepovratnim zaklopkama koji zrak tlače u sustav kanala koji vodi prema krovu objekta. Grijanje sanitarija se provodi putem električnih radijatora opremljenih termostatom.

ново tehničko i prometno rješenje autobusnog kolodvora u delnicama

III. GRAFIČKI PRILOG

TLOČRT PRIZEMLJA
M 1:150

P o m o ć u k u ć i s t a r i j i m o s o b a m a

01. kolovoza 2011. u gradu Delnicama aktivno je započela provedba Programa "Pomoć u kući starijim osobama" Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje potpisuje Ugovor o suradnji sa Gradom Delnicama, kako bi se starijim osobama u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti pružile usluge pomoći i to neposredno u njihovim domaćinstvima, a sa svrhom poboljšanja njihove kvalitete življenja i poticanja međugeneracijske solidarnosti u društvu kao cjelini. Cilj Programa je obuhvaćanje većeg broja starijih osoba izvaninstitucionalnim oblicima skrbi u lokalnoj zajednici na području Republike Hrvatske.

Podciljevi koji se ostvaruju Programima su organiziranje usluga pomoći u kući starijim osobama, senzibiliziranje javnosti za povećane potrebe starijih osoba kao i potrebu uzajamnog pomaganja, brige o starijima i dobrosusjedske pomoći. Programi međugeneracijske solidarnosti dobrobit ne donose samo izravnim korisnicima, već i lokalnim sredinama u kojima se provode. Socijalnoj i ekonomskoj opravdanosti ovog Programa pridonosi i činjenica da se njegovom provedbom na lokalnoj razini omogućava zapošljavanje teže zapošljivih skupina stanovništva (osobito žena srednje životne dobi).

U Program je uključeno ukupno 107 korisnika tj. 100 + 7 dopunskih korisnika kojima također pružamo usluge pomoći. Za uključivanje u Program postoji i veći broj zainteresiranih osoba međutim ne zadovoljavaju kriterije uključivanja korisnika u Program (npr. mlađe su od 65 godina starosti, dobrog su zdravlja ili imaju obitelj u neposrednoj blizini, s time da članovi obitelji ne rade ili su u mirovini, i si.). Kriteriji uključivanja korisnika u Program su:

- osoba starija od 65 godina (iznimno mlađa od 65 godina ukoliko je riječ o osobama, teško narušenog zdravstvenog stanja, kroničnim bolesnicima, teže pokretnim ili nepokretnim osobama, kod kojih postoji potreba za najmanje 1 uslugom iz svake od 4 skupine usluga iz Programa,
- osobe koje nisu obuhvaćene postojećim oblicima skrbi,
- samačka staračka domaćinstva
- osobe koje imaju nizak socio-ekonomski status.

Kriteriji koje korisnici najčešće zadovoljavaju su da se radi o osobama starijima od 65 godina starosti koje radi narušenog zdravlja nisu u mogućnosti obavljati svakodnevne životne aktivnosti.

Usluge koje pružamo korisnicima su:

- 1.Organiziranje prehrane
- 2.Kućni poslovi i uređenje okućnice
- 3.Osobna higijena i osnovna zdravstvena skrb
- 4.Psihosocijalna podrška
- 5.Posredovanje u ostvarivanju određenih prava.

Naglasila bih da se korisnicima koji imaju obitelj u neposrednoj blizini ne pružaju sve usluge iz Programa jer je naposljetku obitelj ta koja je na prvom mjestu glede skrbi o svojim roditeljima i mi nismo ti koji će mijenjati obitelj onima koji je imaju. Djelatnici programa u tim slučajevima priskaču kao ispomoć obitelji ukoliko se utvrdi za to potreba, npr. djeca rade, a korisnik je u takvom stanju da ne može biti prepušten samome sebi. To ne znači da je djelatnik dužan biti kod korisnika čitavo svoje radno vrijeme dok se dijete ne vrati sa posla već da će mu pružiti neku osnovnu uslugu kao što je odlazak po nužno potrebne namjernice,

lijeakove, održavanje ogrijeva, i slično tj. vrijeme trajanja usluge radi opsežnosti Programa svodi se na otprilike sat vremena. Isto tako djelatnici Programa obavljaju jedan humanitaran, hvaljevrijedan posao koji bi trebao biti cijenjen u društvu, a ne da se gerontodomačica promatra kao nečija osobna kućna pomoćnica ili da se pomoćnog radnika shvaća kao osobu koja je dužna korisniku koji ima obitelj pripremiti i spremati drva za čitavu zimu, da je dužan samostalno urediti nekome čitavu okućnicu i slično. Pružaju se one usluge koje su potrebne da bi korisniku bili omogućeni osnovni životni uvjeti. Sve to naglašavam kako ne bi bilo zabuna u pogledu samoga Programa koji se naposljetku i svodi na to da se starijima i nemoćnima osiguraju osnovni životni uvjeti kako bi mogli živjeti u vlastitim domaćinstvima bez potrebe za smještajem u domove za starije i nemoćne. Također ako se radi o osobi teško narušenog zdravstvenog stanja mi nismo ti koji će zamijeniti liječnike, patronažne sestre ili djelatnike zaposlene u kućnoj zdravstvenoj njezi, niti se naš posao ne "kosi" sa njima.

Kako bi na najoptimalniji način zadovoljili potrebe korisnika, voditelj Programa u suradnji sa ostalim djelatnicima sastavlja tjedne rasporede obilaska korisnika i pružanja usluga kako bi svi oni primili najpotrebnije usluge i da se nikoga na taj način ne izostavlja iz Programa. Isto tako svakodnevno se sastajemo kako bi uvidjeli koji problemi na terenu postoje i na koji ih način najbezbolnije riješiti. Osobno smatram da je to način koji na ovome području zadovoljava i korisnike, a i sami djelatnici su zadovoljniji jer znaju da se mogu osloniti i na voditelja i jedni na druge što doprinosi uspješnijem radu. U proteklom razdoblju korisnicima su najčešće pružene usluge: održavanje čistoće stambenog prostora, dostava namirnica, sitni popravci u kući, razgovor i druženje u svrhu prevladavanja osamljenosti, te dostava lijekova i kontakti sa liječnikom.

Tim izvoditelja Programa sastoji se od sedmero djelatnika i to 4 gerontodomačice - Anica Kezele, Vesna Arbanas, Vlatka Šporčić, Laura Pire, jedne medicinske sestre, jednog pomoćnog radnika - Krešimir Muhvić i jedne voditeljice - mag. oec. Mirna Janeš. Djelatnici su odabrani na način da se prednost zapošljavanja ustupila najstarijima u svakoj skupini, tj. starijima od 25 godina koji su nezaposleni najmanje 12 mjeseci, jer je zaključeno da je to skupina ljudi koja se općenito teže zapošljava. U razdoblju od protekla dva mjeseca djelovanja najznačajnije što smo postigli kao tim je stečeno povjerenje kod korisnika Programa, njihovo osobno zadovoljstvo pruženim uslugama i osjećaj da znaju da postoji jedan tim ljudi na koje mogu beskompromisno računati za pomoć. Smatram da se na taj način i korisnici Programa, a i sami izvoditelji Programa osjećaju vrijednijima i prihvaćenijima u društvu što bi se moglo dokazati direktnom komunikacijom sa njima.

Program "Pomoć u kući starijim osobama" namjeravam provoditi jednakim intenzitetom i izraženom željom za njegovim opstankom u gradu Delnicama jer je to korisnicima itekako potrebno.

Mirna Janeš, mag.oec.

Etno Rački

kuća

PODUZETNIK Grada Delnica

porezi • naknade • olakšice • poslovne zone

Grad Delnice broji 55 naselja na prostoru od 230 km² središnje Hrvatske te pripada brdsko-planinskom području Republike Hrvatske i podliježe Zakonu o brdsko-planinskim područjima.

Pogodnosti temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima

Zakon o brdsko-planinskim područjima uređuje poticajne mjere za demografsku obnovu, gospodarski rast i održivi razvitak, te stvaranje preduvjeta za rješavanje socijalnih prilika i podizanje životnog standarda stanovnika u brdsko-planinskim područjima.

Prednost za ostvarivanje prava na zakup poljoprivrednog i šumskog zemljišta te drugog prirodnog bogatstva imaju pod istim uvjetima fizičke i pravne osobe s prebivalištem, odnosno sjedištem u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području. Ako više osoba ima jednake uvjete prednost se daje osobi koja svojim programom jamči veće zapošljavanje radnika koji imaju prebivalište u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području.

Prednost za ostvarivanje prava na zakup, odnosno povlasticu za organiziranje lovišta i ostvarivanje ribolovnog prava na šumskom području, odnosno ribolovnom području ili ribolovnoj zoni, imaju pod istim uvjetima, fizičke i pravne osobe s prebivalištem, odnosno sjedištem u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području.

Fizička i pravna osoba s prebivalištem,

odnosno sjedištem u jedinici lokalne samouprave na brdsko-planinskom području koja obavlja djelatnost obrade i prerade drveta pod jednakim uvjetima ima pravo prvenstva u nabavljanju različitih tipova i vrsta drveta iz drvene mase, koja je namijenjena tržištu, iz šuma sa brdsko-planinskih područja.

Posebne olakšice, oslobođenja i poticaj poreznim obveznicima koji imaju prebivalište i boravište na brdsko-planinskim područjima temeljem Zakona o porezu na dohodak (NN 177/04, 73/08, 80/10 i 114/11).

- Osnovni odbitak utvrđuje se u visini od 2.400,00 kn mjesečno.

- Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti (obrt i s obrtom izjednačene djelatnosti, prema Zakonu o obrtu, djelatnosti slobodnih zanimanja, djelatnosti poljoprivrede i šumarstva) utvrđeni porez na dohodak od tih djelatnosti umanjuje se za 25% pod uvjetom da zapošljavaju više od dva radnika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme pri čemu više od 50% radnika imaju prebivalište i borave na brdsko-planinskim područjima najmanje devet mjeseci u poreznom razdoblju.

- Poticaji zapošljavanja - obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti, dohodak od samostalne djelatnosti može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaću novim radnicima.

- Poticaji istraživanja i razvoja - obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti, dohodak od samostalne djelatnosti može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj u visini od 100% nastalih i u poslovnim knjigama iskazanih izdataka.

Fizička osoba (obrtnik) koja je obveznik poreza na dobit i trgovačko društvo registrirano na području Republike Hrvatske mogu, temeljem Zakona o poticanju ulaganja (NN 138/06, 61/11) koristiti poticajne mjere u vidu poreznih i carinskih povlastica, potpora za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem, potpora za opravdane troškove usavršavanja povezanih s ulaganjem, poticajne mjere za osnivanje i razvoj, poticajne mjere za velike projekte ulaganja – projekti ulaganja od značajnoga gospodarskoga interesa.

Poticajne mjere odnose se na projekte ulaganja u proizvodno-prerađivačke gospodarske aktivnosti, tehnološke razvojno-inovacijske aktivnosti, strateške aktivnosti poslovne podrške, a zahtjev za dodjelu poticajnih mjera podnosi Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva prije početka projekta ulaganja.

Prirrez porezu na dohodak

Obveznici plaćanja prireza porezu na dohodak su fizičke osobe, koje ostvaruju dohodak i koje su obveznici plaćanja poreza na dohodak sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak, te koje imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području Grada Delnice.

Osnovica prireza poreza na dohodak je porez na dohodak.

Prema Odluci o porezima Grada Delnica (SN PGŽ 32/01, 04/02, 44/06, 29/07, 37/09, 12/11), Prirrez porezu na dohodak plaća se postopi od 5%.

Subvencija kamate poduzetničkih kredita

U cilju poticanja razvoja malog gospodarstva na području Grada Delnica subvencionira se kamata na poduzetničke kredite.

Korisnici sredstava subvencije kamata mogu biti: obrti, mala i srednja trgovačka društva, fizičke osobe u slobodnim zanimanjima, zadruge, obiteljska gospodarstva (u daljem tekstu poduzetnici). Korisnici kredita mogu biti postojeći poduzetnici i poduzetnici početnici koji ulažu na području Grada Delnica i čije je sjedište na području Grada Delnica, a kod fizičkih osoba (obrti i slobodna zanimanja) i prebivalište na području Grada Delnica.

Grad Delnice će mjesečno subvencionirati kamatu na odobrene poduzetničke kredite kod Imex banke u visini 2% zaključno do povrata svih poduzetničkih kredita.

Porez na tvrtku

Odlukom Gradskog vijeća Grada Delnica od 21. travnja 2011. godine Porez na tvrtku, umanjen za pojedine djelatnosti, plaća se godišnje u sljedećim iznosima:

a) za pravne osobe:

1. koje imaju zaposleno više od 10 zaposlenika = 1.600,00 kuna;
2. koje imaju zaposleno od 5 do 10 zaposlenika = 1.000,00 kuna;
3. koje imaju zaposleno manje od 5 zaposlenika = 700,00 kuna.

b) za fizičke osobe određene prema Odluci o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti:

1. koje obavljaju poljoprivredne djelatnosti = 160,00 kuna;
2. ugostiteljske, trgovačke, autoprijevozn. djelatnosti = 800,00 kuna;
3. ostale djelatnosti koje obrt obavljaju bez zaposlenih = 300,00 kuna;
4. ostale djelatnosti koje obrt obavljaju do 2 zaposlena = 600,00 kuna;
5. ostale djelatn. koje obrt obavljaju s > od 2 zaposlena = 700,00 kuna;
6. djelatnosti slobodnih zanimanja: odvjetnici, javni bilježnici, liječnici, stomatolozi i novinari = 1.000,00 kuna;
7. obveznici poreza na dobit = 1.000,00 kuna.

Komunalna naknada i komunalni doprinos

* Visina komunalnog doprinosa obračunava se po zonama, a od maksimalno propisanog iznosa za I. zonu koji iznosi 138,29 kuna, Grad

Delnice je svojom Odlukom o komunalnom doprinosu propisao slijedeće iznose za pojedine zone:

- 54 kn/m³ – 1. zona (centar Delnice - Supilova ulica do kina, Lujzinska cesta, Ulica Ante Starčevića, Amerikanska ulica, Ulica Tina Ujevića, Ulica S. S. Kranjčevića, Ulica Augusta Šenoe, Ulica A. G. Matoša)

- 45 kn/m³ – 2. zona (sve ostale ulice u naselju Delnice)

- 38 kn/m³ – 3. zona (naselja Crni Lug, Lučice, Brod na Kupi, Polane)

- 34 kn/m³ – 4. zona (sva ostala naselja na području Grada Delnice)

Od gore navedenih iznosa, 50% popusta ostvaruju investitori koji grade proizvodne pogone; 50% popusta ostvaruju investitori koji grade ili rekonstruiraju obiteljske kuće, garaže i pomoćne građevine za upotrebu ob. kuće ako imaju prebivalište neprekidno najmanje 5 godina na području Grada Delnica.

* Komunalna naknada izračunava se prema posebnoj vrijednosti obračunske jedinice (boda) određenog u kunama, te koeficijentom zone i namjene.

Od obveze plaćanja komunalne naknade u potpunosti (100%) na vrijeme od 12 mjeseci ili pak djelomično (50%) na vrijeme do 24 mjeseca mogu se, na pismeno obrazloženi zahtjev, osloboditi:

- obrtnici sa sjedištem/prebivalištem na području Grada Delnica koji su u poslovnom prostoru započeli obavljanje registrirane gospodarske djelatnosti na području Grada i pri tom zapošljavaju najmanje 3 radnika s područja Grada;

- obveznici plaćanja komunalne naknade sa sjedištem u Gradu koji su u poslovnom prostoru pokrenuli nove ili osposobili stare proizvodne linije i pri tom zaposlili najmanje 50 radnika na neodređeno, od kojih je većina s prebivalištem na području Grada Delnica;

- obveznici plaćanja komunalne naknade koji poslovni prostor preuređuju na temelju odgovarajuće dokumentacije, a za buduće obavljanje gospodarske djelatnosti.

Prema Odluci Grada Delnica (SN PGŽ 10/04) naknada za priključenje građevine na komunalnu infrastrukturu (opskrbu pitkom vodom i odvodnju otpadnih i oborinskih voda) se NE naplaćuje.

Naziv zone	Osnovna jedinica (boda)	Iznos naknade (kn)					Iznos doprinosa (kn)					Iznos poreza (kn)	Iznos ukupnog doprinosa (kn)
		1. zona	2. zona	3. zona	4. zona	5. zona	1. zona	2. zona	3. zona	4. zona	5. zona		
Poslovna zona I (centar Delnice)	1.00	54	45	38	34	30	138,29	118,57	98,57	87,24	75,85	13,83	152,12
Poslovna zona II (naselja Crni Lug, Lučice, Brod na Kupi, Polane)	1.00	54	45	38	34	30	138,29	118,57	98,57	87,24	75,85	13,83	152,12
Poslovna zona III (naselja A. G. Matoša, Šenoe, Ujevića, Kranjčevića, Starčevića)	1.00	54	45	38	34	30	138,29	118,57	98,57	87,24	75,85	13,83	152,12
Poslovna zona IV (naselja Supilova ulica do kina, Lujzinska cesta)	1.00	54	45	38	34	30	138,29	118,57	98,57	87,24	75,85	13,83	152,12

Tablica: Poslovne zone na području Grada Delnica

Pravilnim odvajanjem i odlaganjem otpada okoliša te doprinosimo stvaranju čistijeg

UPUTE ZA ODLAGANJE

Grad Delnice i Karlovac

Na eko – otoke možete odložiti:

U spremnik za PEJ ambalažu:

DA – prazne boce bezalkoholnih pića i napitaka, omekšivača, prehrambenih proizvoda (ulje i sl.)

NE – plastična ambalaža motornih ulja, herbicida, insekticida, pesticida, otrova i sl.

U spremnik za papir:

DA – novine, časopisi, knjige, bilježnice, karton, papirnate vrećice i uredski papir, tetrapak ambalaža i sve druge vrste papira

U spremnik za staklo:

DA – sve vrste prehrambenog ambalažnog stakla (boce, staklenke, teglice..)

NE – prozorska i automobilska stakla, žarulje, keramičko posuđe, bolničko staklo

GRAĐEVINSKI OTPAD

Manje količine građevinskog otpada nastalog rušenjem (grede, opeka, manje količine materijala iz iskopa) može se odložiti na odlagalištu Sović Laz. Privatne osobe mogu odložiti manje količine otpada bez naknade dok pravne osobe i obrtnici plaćaju naknadu od 77,16 kn/m³ (cijena bez PDV-a).

ZELENI OTPAD

Ukoliko imate vrt –
KOMPOSTIRAJTE
i dobiti ćete
vrlo kvalitetno
gnojivo!!

U zeleni otpad spadaju otpaci voća i povrća, otpad nastao košnjom trave, obrezivanjem drveća, čišćenjem korova, lišća, otpad iz vrtova, voćnjaka i vinograda te drugi otpad biljnog porijekla podasan za kompostiranje. Manje količine moguće je odložiti na odlagalište Sović Laz.

VAŽNO: Trgovine čiji je prodajni prostor veći od 200m² dužne su preuzimati ambalažu svih proizvoda koje prodaju. Za sva pića, te za mliječne napitke zapremine veće od 0,2 litre u staklenoj, plastičnoj, aluminijskoj, željeznoj i limenoj ambalaži trgovine isplaćuju naknadu u iznosu od 0,50 kn po svakom komadu koji ima tekst „POVRATNA NAKNADA 0,50 kn” i oznake:

KOMUNALNI OTPAD – sakuplja i odvozi Komunalac d.o.o. i Obrt Juranić prema poznatom rasporedu. U kante za komunalni otpad **NE odlagati:**

- tekuće i polutekuće tvari,
- žar,
- lešine životinja,
- električne baterije i akumulatore,
- auto-gume,
- otpad iz klaonice, mesnica i ribarnica,
- zeleni otpad i ambalažni otpad,
- građevinski otpad i opasni otpad.

OTPADNE GUME – Prilikom zamjene, stare gume odložite kod vulkanizera koji ih je dužan preuzeti.

Ukoliko sami mijenjate gume, **besplatan odvoz** naručite kod ovlaštenih sakupljača:

Jadran Metal d.o.o. – 052/535-166
Metis d.d. - besplatni broj 0800-0051

Manje količine guma možete odložiti i na odlagalištu Sović Laz. Za privatne osobe naknada se ne naplaćuje.

KRUPNI OTPAD – odvozi Komunalac d.o.o. Delnice dva puta godišnje, u proljeće i jesen.

a zajednički radimo na očuvanju prirode i
i zelenijeg zavičaja za nas i našu djecu!

GANJE OTPADA

omunalac d.o.o.

STARE AUTOMOBILE

predajte tvrtki Metis d.d.
koja je ovlaštena sakupljač
za PGŽ, a odvoz starog
automobila naručite na
besplatni broj **0800-0051**.

Naknada za predaju starog automobila isplaćuje
se posjedniku po cijeni od 1,10 kn/kg.

Prilikom preuzimanja, vozilo mora biti u cijelosti i
vlasnik je dužan predati presliku prometne
dozvole, te vozilo mora biti odjavljeno, a ako
predaje vozilo nepoznatog vlasnika, onda se
prilaže zapisnik komunalnog redara.

METALNI OTPAD – manje količine je moguće
odložiti na odlagalište Sović Laz, a za veće
količine zvat i tvrtke koje sakupljaju metalni otpad.

Metis d.d. - besplatni broj 0800-0051 ili 051/301-020
Jadran Metal d.o.o. - 052/535-166

ELEKTRIČNI I ELEKTRONSKI OTPAD

VAŽNO: Svaki uređaj lakši od 30 kg možete
BESPLATNO predati trgovini prilikom kupnje
novog uređaja.

Odvoz EE otpada možete naručiti
kod tvrtke **Frigomatic Eco d.o.o.**

- pozivom na broj **051 251 856**
- pozivom na broj **0800 444 110**
(vrijedi za cijelu Hrvatsku)
- pozivom na besplatni broj
0800-400-110
- pozivom na broj **099 744 1006**
- slanjem e-pošte na:
eeotpad.r@gmail.com
- osobno dovesti na Kukuljanovo,
Industrijska zona b.b.
(PON-PET od 8 do 16 sati)

Za sve vrste električnih i elektronskih uređaja i
opreme ukupne mase veće od 30 kg građani
mogu naručiti odvoz kod:

Metis d.o.o. - besplatni broj **0800-0051**

Odvoz EE otpada je **BESPLATAN**.

Kamo sa opasnim otpadom?

Opasan otpad važno je sakupljati
odvojeno od komunalnog i ostalih vrsta
otpada iz dva razloga: sadrži štetne
sastojke koji nepovoljno djeluju na
zdravlje ljudi i opterećuju okoliš, a
istovremeno i vrlo vrijedne sastojke koji
se iz njega mogu izdvajati te tako ponovo
upotrijebiti.

OTPADNE BATERIJE I AKUMULATORE

dužne su preuzimati sve trgovine i servisi
koje ih prodaju, bez naknade i obveze
kupnje za krajnjeg korisnika i bez obzira
na proizvođača, a u većim trgovinama
nalaze se i spremnici za prihvrat baterija.
Ovlašteni sakupljači otpadnih baterija i
akumulatora na području PGŽ su:

Jadran Metal d.o.o. - **052/535-166**

Metis d.d. - besplatni broj **0800-0051**

MOTORNA ULJA mjenjajte samo kod
automehaničara jer su ih oni dužni i
adekvatno zbrinuti. Ukoliko ih mjenjate
sami, možete ih predati ovlaštenim
sakupljačima

Jadran Metal d.o.o. - **052/535-166**

Metis d.d. - besplatni broj **0800-0051**

IND-EKO d.o.o. - **051/336-093**

AZBEST – za građevinski otpad koji sadrži
azbest (šaloni ploče i razni izolacijski
materijali) nazovite besplatni broj od tvrtke
Metis d.d. (0800-0051) koji za fizičke
osobe vrši besplatni odvoz.

STARE LJEKOVE odnesite u ljekarne.
Ljekarne su dužne postaviti kontejner
za sakupljanje starih lijekova.

Lokacijeeko-otoka na području Grada Delnice

Delnice:	Mali park u Frankopanskoj, Luzniška cesta 39, Sajmišna/Amerikanska, Bana Jelačića/Ograja, Petra Krešimira IV/Delnička, Voćnik 44;
Brod na Kupi:	Kralja Tomislava/Goranska;
Lučice	ulaz u naselje;
Črni Lug	NP Risnjak, iza restorana;

»PAMTITI PROŠLOST I GRADITI
BOLJU BUDUĆNOST«
OBILJEŽENA 20. OBLJETNICA
OSNIVANJA
138. BRIGADE HV-a

**138. brigada
imala je
značajnu ulogu u
osvajanju velikih
vojnih skladišta
čime su se
naoružale brojne
hrvatske
postrojbe, a više
od četiri godine
držala je
četrdesetak
kilometara dugu
crtu bojišnice u
Lici, rekao je
ratni
zapovjednik
brigadir
Miljenko Balen**

Pamtiti prošlost i graditi bolju budućnost«, jedna je od uspješnih poruka koje se moglo čuti na svečanoj akademiji kojom je u Domu sportova Delnice obilježena dvadeseta obljetnica osnivanja 138. brigade HV-a, brigade koja je sudjelovanjem u akciji oslobađanja velikih vojnih skladišta naoružala krajem 1991. godine brojne hrvatske postrojbe da bi potom sa svojih 5.474 Gorana, Primorca, Krčana i Ličana više od četiri godine držala četrdesetak kilometara dugu crtu bojišnice u Lici.

Poruku o građenju bolje budućnosti na temelju pamćenja iskustva prošlosti nazočnima je uputio Valentin Ivančić, predsjednik »Goranskih risova«, Kluba 138. brigade HV-a, a o ratnom putu govorio je njen ratni zapovjednik, brigadir Miljenko Balen naglasivši kako čast koju su tih dana osjećali braneći domovinu nije nestala ni danas kad se branitelji obezvređuje.

Državni vrh nikada nije znao cijeniti doprinos Gorana oslobađanju Hrvatske, od osvajanja velikih količina oružja pa do višegodišnjeg boravka na ličkoj bojišnici, rekao je Balen posebno pozdravivši roditelje petnaestorice poginulih pripadnika brigade.

Nazočne su pozdravili i delnički gradonačelnik Marijan Pleše u ime goranskih općina i gradova, načelnik Općine Punat Mladen Juranić u ime krčkih lokalnih samouprava, Ingo Kamenar u ime Primorsko-goranske županije predao je i mali poklon, a Željko Goršić, državni tajnik u Ministarstvu obrane RH podsjetio je na veliki doprinos brigade i svih Gorana u borbi za slobodu Hrvatske, od očuvanja prometnih veza kontinentalne i primorske Hrvatske do akcije oslobađanja vojnih skladišta. Prigodne riječi uputili su i Zoran Komar, državni tajnik Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te izaslanik predsjednika RH general pukovnik Marijan Mareković.

Svečanosti su počele polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća uz spomenik na Trgu 138. brigade HV-a. Učinili su to delegacija MORH-a predvođena državnim tajnikom Željkom Goršićem, predstavnici »Goranskih risova«, kluba 138. brigade HV-a, predstavnici Grada Delnice te rodbine i roditelja poginulih branitelja

**Delnice u najtežem trenutku
naoružale Hrvatsku**

**SVEČANO
OBILJEŽENA
DVADESETA
GODIŠNJICA
AKCIJE
OSLOBAĐANJA
DELNIČKE
VOJARNE
DRGOMALJ I
NIZA VOJNIH
SKLADIŠTA**

Dana 5. studenoga, točno na dvadesetu godišnjicu akcije oslobađanja delničke vojarne Drgomalj i niza vojnih skladišta, nizom prigodnih sadržaja oživljeno je sjećanje na te najdramatičnije trenutke novije povijesti Delnice. Podsjetimo, vojnom akcijom u kojoj su sudjelovale specijalne postrojbe ATP Lučko, pripadnici MUP-a Delnice i tek osnovane 138. brigade HV-a te brojni dragovoljci, pod hrvatsku su vlast došli vojarna i skladišta s ogromnim količinama oružja koje je tijekom sljedećih dana upućivano prema svim hrvatskim ratištima zbog čega se često potpuno opravdano kaže kako su Delnice u najtežem trenutku naoružale Hrvatsku.

Prisjećanja na ta zbivanja počela su ujutro uz zvuk sirene i postrojavanje delničkih vatrogasaca. Potom su suborci Henrika Štimca, jednog od sudionika akcije koji je poginuo u kasnijim ratnim zbivanjima, posjetili njegov grob u Mrkoplju, a u poslijepodnevnom satima uz središnji križ na delničkom groblju i uz grob Darka Plešea, sudionika akcije, položeni su vijenci i zapaljene svijeće, dok je u župnoj crkvi služena misa za Domovinu. Potom je u Radničkom domu Delnice održana svečana akademija tijekom koje je, uz video snimke tih zbivanja, a uz pomoć dnevnčkih zapisa Antona Crnkovića, tadašnjeg zapovjednika Policijske postaje Delnice, oživljena brza i uspješna vojna akcija.

Cilj ove priredbe bio je zahvaliti se svima koji su tih dana 1991. godine dali svoj doprinos – od onih koji su tu usprkos opasnosti ostali živjeti do onih koji su direktno sudjelovali u najrazličitijim aktivnostima: tadašnji MUP, 138. brigada HV-a, Krizni štab Općine Delnice, Crveni križ Delnice, Lovačko društvo »Tetrijeb« Delnice, vatrogasci, Hrvatske šume, Radio Delnice, žene iz Bedema ljubavi, mladići koji su obavljali dužnost kurira i brojni drugi pojedinci koje se (pre)često zaboravlja...

Marinko Krmpotić

Piše
Željko Laloš

80. obljetnica Skijaškog kluba „Goranin“ Delnice

U proljeće 1899. godine zahvaljujući dr. Franji Bučaru članovi delničkog društva „Sokol“ donijeli su iz Zagreba više pari skija i štapova i počinju skijati. Za Delničane bio je to početak organiziranog pristupa pojedinaca svladavanju osnova tehnike skijanja. Prve skije na kojima skijaju delnički sokolaši izrađene po uzorku na skandinavske i slovenske skije, a koje su koristili šumski radnici i lovci. Satove iz osnova skijanja na prvom delničkom skijalištu Podlukički vrh, članovima sekcije za tjelovježbu delničkog društva „Sokol“ dao je Suščanin Šime Dorić, učitelj tjelovježbe, koji je 1896. godine završio tečaj skijanja u Zagrebu. Delničani će

održana na istoj stazi kao i ona prethodne godine. Pobijedio je ponovo Jakov Kezele.

U godini pred i u vrijeme Prvog svjetskog rata ne bilježe se posebne aktivnosti oko organiziranih oblika skijanja u Delnicama. Rat je prekinuo početni razvoj skijaškog športa u mjestu. Ipak pojedini članovi momčadi „Odjela za osiguranje željeznice Delnice“ 1916. godine pokušali su ponovno pokrenuti organizirane oblike skijanja inicirajući mladež da se aktivnije bavi tim športom. Sve je ostalo na inicijativi i do 1920. u Delnicama ne bilježimo aktivnosti koje bi upućivale na oživljavanje organiziranog skijaškog športa.

U razdoblju od 1931. do 1935. godine skijaši skijaške sekcije ŠK „Goranin“ nastupali su na skijaškim prvenstvima Delnica, Gorskog kotara, Zagrebačkog zimskog podsaveza, Sokolskog goranskog okružja, prvenstvima Savske banovine i mnogim drugim skijaškim natjecanjima.

početkom prošlog stoljeća zahvaljujući Josipu Račkom skije nabavljati u Drvorezbarskoj radionici Otočac ili u Zagrebu, a od 1908. godine komadno (pari) u kolarskoj radionici Ofak – Klobučar koja 1911. godine započinje s obrtničkom proizvodnjom skija. Na tim skijama u Delnicama 1910. i 1911. godine u organizaciji delničkog društva za promet stranaca organizirani su tečajevi skijanja. Na istim skijama tečajevi su održani u Mrkoplju 1913. i 1914. godine te prethodno 1912. godine tečaj skijanja u Fužinama kojeg je vodio sveučilišni profesor, član Akademске sekcije SKI – društva iz Beča dr. Godina, u vremenu od 1. – 10. veljače 1912. godine.

Trebalo je proći od pojave prvih skija u Delnicama 1899. godine više od jednog desetljeća, a da se u Delnicama organizira natjecanje u skijaškom trčanju. Održano je 1910. godine gdje je u konkurenciji 20 skijaša, u utrci na 8 km sa startom i ciljem u Grabnju pobijedio Jakov Kezele - Pavloasof. Drugi je bio Josip Petranović, a treći Branko Briški. Drugo je natjecanje održano 1911. godine na istoj stazi. Na startu se okupilo više od 30 natjecatelja. Uz članove delničkog „Sokola“ za utрку bili su prijavljeni i pojedinci iz okolnih mjesta, a među njima i Ivan Troha s čabarskog kraja. Trka je

U razdoblju od 1924. do 1940. godine velike zasluge na razvoju i unapređenju skijaškog športa u Delnicama prije svega pripadaju inženjeru Aleksandru Klaiću šefu željezničko tehničke sekcije u Delnicama. Uz njega veliki doprinos popularizaciji skijaškog športa dali su i braća Matija i Josip Tomac – Jöarnetove, inž. Roman Jelovica i Josip Andlar – Bánkarof. Članovi skijaške sekcije HPD „Risnjak“ sve do 1935. godine povremeno su nastupali na natjecanjima za Skijaški klub „Delnice“ ili sekciju za skijanje ŠK „Goranin“ da bi od 1935. godine isključivo nastupali pod imenom HPD „Risnjak“ Delnice.

Među 20 registriranih klubova i sekcija Zimskog športskog pod saveza Zagreb, do 1930. godine u registru upisanih nalaze se i skijaški klubovi: Skijaški klub „Sokol“ Delnice, Skijaški klub „Delnice“ Delnice i HPD „Risnjak“ (skijaška sekcija). Sve do 1931. godine, ali i kasnije članstvo u skijaškim klubovima pojedinci često mijenjaju ovisno o nositeljima pojedinih skijaških natjecanja. Popularnost skijaškog športa u Delnicama naglo je porasla 1924. godine po održanoj 1. zimskoj olimpijadi u Chamonixu i drugoj u St. Moritzu 1928. godine. Ovo razdoblje sve do Drugog svjetskog

rata obilježio je veliki broj delnički skijaša među kojima i Ivan Tomac - Lukeža, Ferdo Majnarić, braća Miha i Josip Majnarić – Mrtinč'kove, Ivan Kezele – Čuk'c, Josip Pleše – Misan, Drago Majnarić – Čmrlof, Nikola Majnarić – Néžičen, Josip Šnajdar – Péjden, Ivan Lenac, Branko i Ivica Šafar – Soudarove, Milan Rustanbeg, Matija Tomac – Minöačen, Matija Kezele – Déjdenar, Mirko Kezele – Jurč'kof, Ivan Kezele – Mort'k, Dragica Španović, Stanka Kezele, Antonija Pleše, Ana Petranović i mnogi drugi. Svi oni, a poglavito Ivan Kezele – Mort'k, Miha Majnarić – Mrtinč'kof i Branko Šafar – Soudarof ravnopravno se nosili na državnim natjecanjima i prvenstvima sa najboljim slovenskim skijašima. Većina njih nastupala je od 1931. do 1935. godine i za skijašku sekciju ŠK „Goranin“. Delnice po osnivanju skijaške sekcije ŠK „Goranin“ od 1931. godine u pravom smislu riječi postaju skijaški centar.

U gostionici „Kezele“ vlasnika Antuna Kezele – Jürč'kovega 23. prosinca 1930. godine odlučeno je o potrebi sazivanja osnivačke skupštine ŠK „Goranin“ sa sekcijama za nogomet i skijanje. Po održanoj skupštini 1931. godine bilo je dogovoreno da se naziv ŠK „Goranin“ zadrži za športske aktivnosti u sekcijama za nogomet i skijanje, a naziv Radničko športsko društvo „Goranin“ glede ukupne aktivnosti društva u kojoj su još djelovali tamburaši i esperantisti.

Članovi Skijaške sekcije ŠK „Goranin“ na Japlenškom vrhu 2. ožujka 1931. godine na mjestu gdje se danas nalazi „Lovački dom“

Članovi skijaške sekcije ŠK „Goranin“ na prvenstvu zagrebačkog Zimskog pod saveza u Delnicama 1932. godine. Od skijašica nastupile su Antonija Pleše, Stanka Kezele i Dragica Španović

Sjedi prvi s lijeva Maks Jelinek, sjedi krajnje desno Miha Majnarić – Mrtinč' of poznati delnički skijaš i športski djelatnik (snimljeno 5. svibnja 1961.)

Športski klub „Goranin“, po osnivanju 1931. godine, postaje najmasovnije delničko društvo u čiji je rad bio uključen velik broj mještana. Nositelji aktivnosti u društvu posebice su bili Ivan Pleše – Róudo, Matija Polić, Ivan Šnajdar – Béjletof, Matija Majnarić – Kapčara i mnogi drugi. Dogovoreno je bilo s HPD „Risnjak“ da skijaši njihove sekcije nastupaju, kada to sami odluče, za ŠK „Goranin“. Razlog tome bio je što većina skijaša iz HPD „Risnjak“ htjela odmah prijeći u ŠK „Goranin“, ali čelništva oba društva našla su zajedničko rješenje glede statusa skijaša kroz natjecanja. Odluke skijaša za koji će klub nastupati bile su individualne uz prethodnu registraciju. Kasnije se ispostavila ispravnost tako donesene odluke, jer 1935. godine zbog naprednih revolucionarnih ideja u ŠK „Goraninu“, vlast je gotovo zabranila rad toga društva, stavila ga je pod nadzor, a u nekim slučajevima zabranila sudjelovanje športaša „Goranina“ na natjecanjima. U prostorije društva u više navrata bez najave upadali su žandari uništavajući sve do čega su došli. Neki od članova uprave društva i športaši znali su biti zatvarani. Zato skijaši, da bi se i dalje mogli nesmetano natjecati, prijavljivali su se za skijaška natjecanja od 1935. godine kao članovi HPD „Risnjak“, Delnice.

U razdoblju od 1931. do 1935. godine skijaši skijaške sekcije ŠK „Goranin“ nastupali su na skijaškim prvenstvima Delnica, Gorskog kotara, Zagrebačkog zimskog podsaveza, Sokolskog goranskog okružja, prvenstvima Savske banovine i mnogim drugim skijaškim natjecanjima.

U danima početka Drugog svjetskog rata, delnička športska javnost, a time i skijaši stavila se na stranu borbe protiv fašizma. Športske aktivnosti su prekinute čime izostaju nastupi delničkih skijaša na posljednjem prvenstvu Savske banovine u skijaškom trčanju održanom u Samoborskom gorju. Najveći broj športaša odlazi u antifašističke postrojbe, a mnogi su odlazili u prve partizanske jedinice u športskim dresovima svojih klubova. Sve do travnja 1941. godine u Delnicama su javno bila izložena odličja, pokali, medalje i priznanja koje su osvojili delnički športaši, poglavito skijaši, na mnogim domaćim i inozemnim natjecanjima. Sve je to otuđeno i uništeno dolaska u Delnice ustaške postrojbe pod zapovijedanjem Alojzija Schena, njegova zamjenika izvjesnog Cetine i okupatorske talijanske vojske u travnju 1941.

Ratne 1942. godine delnički skijaš Milan Rustanbeg osniva skijašku postrojbu razine voda u 2. partizanskom antifašističkom odredu 13. primorsko goranske divizije. Iste je godine kraj Banja Loke u Sloveniji poginuo Zdenko Petranović – Jastreb poznati delnički skijaš član juniorske skijaške sekcije ŠK „Goranin“ Delnice. Od siječnja 1944. u športskoj - skijaškoj satniji 13. primorsko goranske divizije bili su i skijaši iz Sušaka, Bribira, Mrkoplja, Ravne Gore, Fužina i drugih goranskih mjesta.

Delničke povjesnice u zapisima Željka Laloša

Vučnik 1936. godine

Vučnik je prostor uz Lujzinsku cestu gdje je 1826. godine, neposredno uz Berganovu kuću, obitelj Vučenik iz koprivničkog kraja otvorila okrijepilište. Usluge putnicima i trgovcima Lujzijanom pruža do 1859. godine kada se zatvara zbog smrti vlasnika Ivana Vučenik. Prema obitelji Vučenik Delničani su 1830-ih ovaj prostor prozvali Vučnikom (del. Vučenek, Vuč'nek). Ivan Vučenik, inače

Žoagarove, Ráfetove, Pétrove, Bánkarove, Bíblene i druge obitelji.

Ono po čemu će Vučnik u povijesti Delnica posebice biti zabilježen je 1936. godina u kojoj je dovršena izgradnja i svečano otvorena za skijaške skokove druga delnička 35 metarska skakaonica. Ona prva dvadeset metarska, na padini Podlučkičkog vrha, izgrađena je 1904.

usponom na Petehovac gdje je dostigla najvišu točku – 300 m visinske razlike u odnosu na start. S Petehovca 4 km spust staze vodio je do uspona na Podlučkički vrh s ostrim spustom na mjesto starta otkuda se nastavlja drugi dio staze. Drugi dio bio je mnogo lakši i vodio je od starta preko željezničke pruge po okolnim obroncima s laganim usponima i padovima sve do cilja koji je bio na istom mjestu kao i start. Prvi dio skijaške staze bio je postavljen u dužini od 16, a drugi u dužini od 11 km. Za natjecanje prijavilo se 18 skijaša. U utrci na 30 kilometara prva dva mjesta osvojili su skijaši delničkog HPD „Risnjak“ Miho Majnarić i Nikola Majnarić. U natjecanju juniora na stazi od 11 km prva dva mjesta osvojili su Josip Šnajdar i Ivan Kezele iz HPD-a „Risnjak“ Delnice.

Kada se 29. veljače 1936. godine šesnaestogodišnji delnički skijaš Josip Šnajdar – Péjden spustio niz skakaonicu na Vučniku, u probnoj seriji skokova prije

Četrdeset metara dugo zaletište skakaonice na Vučniku snimljeno 29. veljače 1936. godine

delnički drgomoajlčof zet, od 1828. godine bio je član i jedan od utemeljitelja delničke puhačke glazbe, a u novijoj povijesti obitelj Bergan 1937., na površini od 9880 četvornih metara s četrdesetak žičanih kaveza, podiže gorsku farmu za umjetni uzgoj srebrodlakih lisica. Obitelj Čop – Rafetovi 1920. godine na Vučniku otvaraju gostionicu i priređuje prvu zabavu 15. svibnja na dan osnivanja ŠK „Delnice“. Starosjedioci naselja Vučnik su Sóbolove, Bérganove, Pútrehove, Špūolarove,

godine. Otvaranju skakaonice prethodilo je u nedjelju 19. veljače skijaško natjecanje na 30 km za otvoreno prvenstvo Gorskog kotara.

Skijaška staza bila je podijeljena na dva dijela i imala je oblik broja osam. Od starta ispod skakaonice vodila je u pravcu željezničke stanice s usponom na Podlučkički od kuda je preko delničkog polja, po starom polanskom putu vodila do Dedina te se oštro dizala na Polane. Od Polana dalje vodila je blagim

službenog natjecanja, počela se iznova pisati povijest skijaških skokova u Delnicama, a time i u Hrvatskoj. Od prvog skoka kojeg je na 20 metarskoj skakaonici Podlučkički vrh 25. studenog 1904. godine izveo Jakov Kezele - Pavlōasof do skoka Josipa Šnajdar bile su prošle gotovo 32 godine. U trećoj probnoj seriji skokova Šnajdar je pao i ozlijedio se i nije mogao sutradan nastupiti u službenom dijelu natjecanja.

Skakaonica na Vučniku snimljena 29. veljače 1936. godine

Za probnih skokova pojedinim skakačima skije su se otkopčale u zraku. Neki od gledatelja koji su prvi puta u živo pratili skokove vjerovali su da skakač mora izvesti doskok bez skija!?

Inicijativu da se priđe izgradnji nove skakaonice u Delnicama, na predjelu Vučnika, pokrenuo je u proljeće 1932. godine inženjer Aleksandar Klaić u čemu su ga podržali delnički sokolaši, članovi HPD-a „Risnjak“ Delnice i mjesna vlast koja je trebala osigurati novčana sredstva za izgradnju novog športskog

Učesnici skijaških prvenstava Gorskog kotara na skijaškoj stazi Podlučičkog vrha 1936. godine. objekta. U zapisima poznatog delničkog športskog djelatnika Antuna Žauhar – Žauharovega nalazimo da je u prosincu 1931. godine inženjer Klaić na inicijativu obitelji Horvat, za koju se veže gradnja podlučičke skakaonice 1904. godine, započeo prve razgovore u Delnicama s realizacijom ideje o izgradnji nove delničke skakaonice. Njezina izgradnja trajala je četiri godine. Radovima na izgradnji skakaonice rukovodio je inženjer Vladimir Topali iz Zagreba. Zemljani radovi najvećim su dijelom izvršeni dragovoljnim radom, a građa za podizanje četrdeset metarskog drvenog zaletišta osigurana je na pilanama delničkih industrijalaca Ivana Bolfa i Josipa Fingera. Nažalost, u vrijeme prvog podizanja drvene konstrukcije zaletišta skakaonice poginuo je Delničan Josip Pleše – Katarinčan na kojeg je pao gornji dio konstrukcije zaletišta.

U tiskovini Vlade Ognjenovića „Goranin“ od 1. ožujka 1936. godine pisalo je da se na delničkom Vučniku, na dan održavanja skijaških skokova, može očekivati više od 1500 gledatelja. Na dan službenog dijela natjecanja u skijaškim skokovima - 1. ožujka 1936. godine s početkom u 9 sati, bio je upriličen kulturno umjetnički program u izvedbi članova delničkih društava „Hrvatsko srce“ i „Hrvatska žena“. Članovi HPD-a „Risnjak“ Delnice

osigurali su i nastup delničkog i ravnogorskog puhačkog orkestra. Posebno je bilo svečano kad je po održanom govoru predsjednika Turističkog društva Delnice gospodina Stankovića gospođa Marija Žagar, supruga direktora banke, razbijenom bocom šampanjca u most skakaonice otvorila natjecanje u skokovima.

Skakaonicu je službenim skokom od 16,5 m otvori mladi delnički športaš Viktor Rački – Linčecan. Iza njega uslijedio je nastup još šest probnih skokova skakača u dvije serije da bi potom započeo službeni dio natjecanja. Na skakaonici moguće je bilo postići skokove iznad 35 m. Rekord skakaonice u dužini postignutog skoka iznosio je 33,5 m, a postigao ga je Vladimir Topali u jednoj od probnih serija skokova. Rekord nije nikada oboren.

Na temelju planova inženjera Vladimira Topalija poznati graditelj skijaških skakaonica iz Slovenije inženjer Stanko Bloudek započeo je u Delnicama 1947. godine s gradnjom nove 45-metarske skakaonice na predjelu Japlenškog vrha. Skakaonica je prema njegovim nacrtima izgrađena i otvorena za natjecanje 7. ožujka 1948. godine povijesnim skokom Josipa Šporera – Pepija od 40 metara. Izgradnji skakaonice nazočio je i inženjer Teodor Tranger. Skakaonica je kasnije nekoliko puta rekonstruirana.

Učesnici skijaških prvenstava Gorskog kotara na skijaškoj stazi Podlučičkog vrha 1936. godine.

Poučna staza Leska

U okviru Nacionalnog parka Risnjak nalazi se poučna staza "Leska" koju je projektirao Telimir Štahan, a otvorena je 4. lipnja 1993. godine u povodu četrdesete obljetnice Nacionalnog parka. Značajno je da je ovo bila prva poučna staza unutar hrvatskih nacionalnih parkova, a od njenog otvorenja pa do danas obišlo ju je oko 250 000 učenika u organiziranim grupama.

Kružnog je oblika, dužine 4.200 metara, smještena na nadmorskoj visini od 700 metara. Duž staze postavljene su ploče koje na hrvatskom i engleskom jeziku poučavaju posjetitelje o najznačajnijim objektima i pojavama karakterističnim, kako za Risnjak, tako i za cijeli Gorski kotar.

Ulaz na poučnu stazu "Leska" nalazi se neposredno uz upravnu zgradu Nacionalnog parka. Šetnja stazom je lagana jer ne savladava visinske razlike, dobro je uređena i održavana, a na pojedinim "težim" dijelovima staze izgrađene su stepenice, mostići i rukohvati.

Svaku grupu posjetitelja stazom će provesti stručni vodič NP Risnjak.

**ULAZ ZA UČENIKE
20,00KN**

**PREZENTACIJA
10,00 KN**

**RAZGLED LESKE I
PREZENTACIJA 25,00 KN**

**STRUČNI VODIČ ZA GRUPU
250,00 KN**

in memoriam:

BRANKO MIHAJLOVIĆ BOYSA

Protječe godina dana otkad nas je napustio Branko Mihajlović Boysa, jedan od onih ljudi koji, i kada odu, zauvijek žive u našim razgovorima i sjećanjima.

Na svakom se koraku uspomena na Boysu opire zaboravu, jer kada god odjekne "starinska dejunska reč" pomislimo kako je upravo uz njega ona zvučala neposredno, iskreno i toplo, kao da kroz nju pronalazimo sve odgovore na pitanje – zašto smo srasli sa goranskim zavičajem i zašto mu se, gdje god otišli, uvijek rado i iznova vraćamo? Boysa je bio ono nasmijano lice zavičaja s harmonikom u ruci i pjesmom na usnama. Pronio je taj osmijeh i raspjevanu zavičajnu priču brojnim pozornicama, radijskim valovima i televizijskim emisijama iz kojih je, umjesto zabrinutih riječi za goransko sutra, uvijek izvirao glas nade. I kada se danas toga prisjetimo, znamo da je u nju duboko utkana i osobna priča jednog čovjeka koji je, noseći breme višegodišnje bolesti, svakom otpjevanom pjesmom očitovao koliko je vrijedno i važno cijeniti svaku kap životne radosti. Podjednako je ta životna radost izvirala iz Boysinih nastupa u pjevačkom zboru i vremena kada je sa svojim "Goranskim snjegovima" kazivao osebujne glazbeno-poetske priče o Dylanu, Marleyu, Floydima.... Mogli bismo tako nizati nebrojeno mnogo događaja, sve do onog prošlogodišnjeg koncerta za Valentinovo kada je Boysa, unatoč ozbiljno narušenom zdravlju, iznova izašao na pozornicu i srcem čovjeka, zaljubljenog u Delnice, svome gradu još jednom, posljednji put, darovao svoju raspjevanu ljubav. Dvoranom je odjeknula melodija stare pjesme o „mund harmonici“, otpjevane s osmijehom na licu, a opet nekako tužne i sjetne, poput svih pjesama koje naslućuju skori rastanak. A onda je jednog ranog proljetnog dana, kada je priroda oko nas naslućivala buđenje novoga života, do nas pristigla vijest kako je Boysa zauvijek otišao i kako od jedne životne priče, zaokružene zvukom harmonike, ostaju samo uspomene.

Nenad Lučić

IZDAVAČ: Grad Delnice
 GLAVNI UREDNIK: Zamjenica gradonačelnika Maja Kezele
 UREDNIČKI ODBOR: Martina Petranović, Višnja Bolf, Maja Kezele
 FOTOGRAFIJE: iz arhive udruga, Ž.Laloš, V. Bolf, M. Krmpotić, TZ Delnice, Maja Kezele
 GRAFIČKA PRIPREMA: Magdalena Delnice
 Izlazi povremeno

VODORAVNO: 1. Nogometni klub iz Zagreba, odigrao 11. svibnja 1951. godine utakmicu sa FD „Goran“ na svečanosti otvaranja nogometnog igrališta podno Japlenškog vrha. 7. Četverokut kojem su svi kutovi pravi i sve stranice jednake duljine. 13. Smrznuta voda. 14. Skijaški i nogometni klub iz Delnica koji obilježavaju 80. obljetnicu postojanja. 15. Ždrijebe od godinu dana. 16. Otok u Indoneziji. 18. Siga stalaktit. 19. Rijeka u Njemačkoj pritok Dunava. 20. Vrsta kartaške igre „Crni Petar“. 21. Svečane stilizirane i tipizirane staleške nošnje. 22. Prilično jak. 23. Nogometaš rodom Čeh igrao za ŠK „Goranin“ u godinama pred Drugi svjetski rat, Šestak. 27. Pokus, eksperiment (rus.). 28. Bivši letonski novac. 29. Nogometni klub iz Zagreba s kojim je 1966. godine NK „Goranin“ igrao kvalifikacijske utakmice za popunu druge

savezne nogometne lige. 31. Zmaj, aždaja. 32. Ivino drvo. 34. Grad u Rusiji južno od Moskve.. 36. Onaj koji ručno izrađuje drvena korita. 37. Sunovrat.

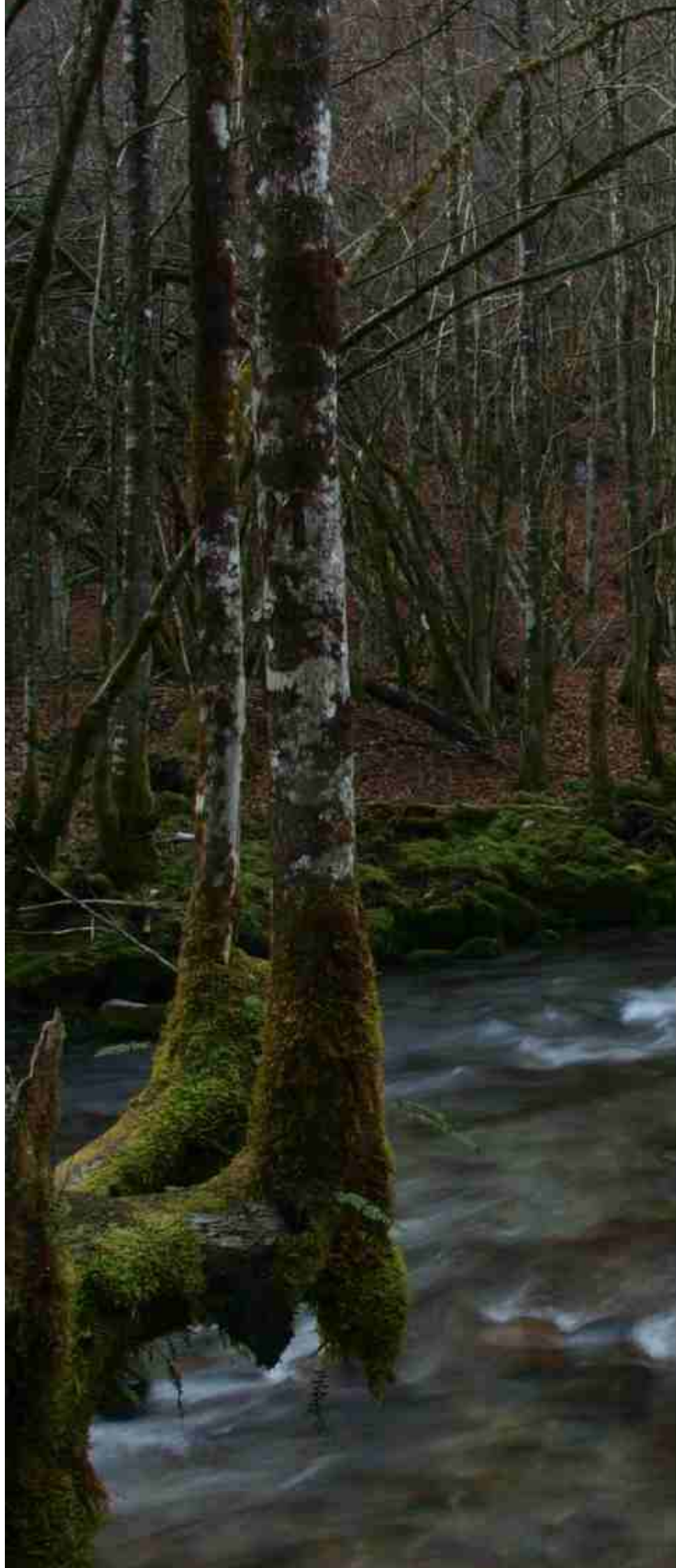
OKOMITO: 1. Koji ima lik svojstven mladosti. 2. Lagano, nježno. 3. Hvalitelj. 4. Automobilska oznaka za Ogulin. 5. Sjeverni jelen, irvas. 6. Jednoznamenasti broj. 7. Prašak za bojanje kose. 8. Naselje na istoimenom otoku kraj Zadra. 9. Automobilska oznaka za Anconu. 10. Vrsta biljke celidonija, helidonija, zmijino mlijeko množ. 11. Ukrasna biljka, vrsta sunovrata. 12. Gimnastička dvorana. 14a. Biljni rod iz porodice sukulenitnih vrsta, loparina. 17. Neizlječiva bolest. 19. Međunarodni jezik, prerađeni esperanto. 23. Pero, perjanica tal. (penno). 24. Područje, granica, hatar. 25. Polet, zanos, zamah. 26. Tulipan. 29. Priča iz narodne tradicije, govori o nadnaravnim bićima. 30. Crni hrast. 33. Osobna zamjenica. 35. Automobilska oznaka za Koprivnicu. (sastavio: zC Ž. Laloš).

»ZRNCA DELNIČKE DUŠE« ŽELJKA LALOŠA

Pod nazivom »Žrnca delničke duše« proučavatelj delničke povijesti Željko Laloš objavio je ovih dana svoju novu knjigu, koja na 164 stranice riječju i slikom obrađuje niz zanimljivih podataka vezanih uz prošlost najvećeg goranskog gradića. Od tragova prvog naseljavanja, pa preko prvog spominjanja naziva Delnice i brojnih drugih tema (graditeljstvo, pilanarstvo, kirijašenje, lanarstvo, ugljenarstvo, legende i običaji, stare pjesme, Lujzinska cesta, zabavni život...), Laloš gradi zanimljivu i nepretencioznu priču nudeći čitatelju razne podatke, a posebna vrijednost knjige su brojne odlične stare fotografije koje, uz sjajan dizajnerski posao Ninoslava Plešea, čine ovu knjigu pažnje vrijednim spomenarom za svakog Delničana i one koji vole Delnice i Gorski kotar.

Marinko Krmpotić

**TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA DELNICA**
**Lujzinska cesta 47, 51300
Delnice**
**tel/fax 051/812-156,
tel. 811-174, 811-181**
**e-mail:
tz-grada-delnica@ri.t-com.hr
web: www.tz-delnice.hr**

SMJEŠTAJ I PREHRANA:

- Hotel „Mance“, Brod na Kupi,
tel. 837-360, fax. 837-164, www.cemaboy.tk
- Hotel „Risnjak“, Delnice,
tel. 508-160, 508-180, fax. 508-170,
www.hotel-risnjak.hr
- Pansion „Lovački dom“, Delnice,
tel. 812-440, fax. 812-019,
www.lovacki.com
- Pansion Nacionalnog parka „Risnjak“
Crni Lug, tel. 836-133, fax. 836-116,
www.risnjak.hr
- Planinarski dom „Galeria“, Delnice,
tel. 812-423, fax. 811-970, mob:
098/193-87-75,
www.galeriadelnice.hr
- Planinski centar „Petehovac“, Delnice,
tel. 814-901, fax. 814-902,
www.petehovac.com
- Caffè-bar i sobe „Centar“, Delnice,
tel. 812-972, mob. 098/232-875,
www.centar-delnice.hr
- „Sotlar“ d.o.o., sobe „Americano“,
Delnice, tel. 811-320

PREHRANA:

- Bistro „AM“, Delnice,
Starčevićeva 2, tel. 812-310
- Bistro „Start“, Delnice,
Školska 9, tel. 811-005
- Bistro „Pauze“ (i kombi prijevoz), Delnice,
Jelačićeva 27, tel. 812-126
- Bistro „Pleter“, Delnice, Radićeva 1,
tel. 814-235, mob. 091/59-89-014
- Buffet „Lovačka kuća Polane“ (i Taxi
služba), Polane, mob. 099/410-06-32,
098/168-26-75
- Buffet „Scorillon“, Delnice,
Supilova 67, tel. 812-662
- Bistro „Tron“, M. B. M. SKRAD D.O.O.
Delnice, Supilova 45, tel. 051 508 284
- Objekt brze prehrane „Pizza cut-Tvitić“,
Delnice, Supilova 48, tel. 811-064
- Objekt brze prehrane „Rasta“,
Brod na Kupi, Zrinska 12

REKREACIJA:

- Goranski sportski centar „Runolist“,
Delnice (Dom športova, bazen, teniski
teren, klizalište), tel/fax 812-498, tel. 811-
022, mob. 098/305 815,
www.gsc-runolist.hr
- Hotel „Risnjak“
(fitness, tehnogym sprave), Delnice
- „Kanu Ivančica“ d. o. o.
(kanuing, rafting),
www.gorskikotar.com/kanu
- „Foris adventures travel“
(rafting, biking),
tel. 837-139, mob. 098/607-440,
e-mail: foris@foris-adventures.com,
www.rafting.com.hr/foris_hrv
- „Rasta“
(kanuing, objekt brze prehrane), Brod na
Kupi, tel. 837-132, mob. 098/170-81-95